

Attīstības komiteja

2021/0422(COD)

7.12.2022

ATZINUMS

Sniegusi Attīstības komiteja

Juridiskajai komitejai

par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko paredz noteikumus par vides krimināltiesisko aizsardzību un ar ko aizstāj Direktīvu 2008/99/EK
(COM(2021)0851 – C9-0466/2021 – 2021/0422(COD))

Atzinuma sagatavotāja: *Caroline Roose*

PA_Legam

ĪSS PAMATOJUMS

Saskaņā ar *UNEP* un Interpola datiem noziedzīgu nodarījumu pret vidi skaits pieaug, un tie ir kļuvuši par ceturto lielāko noziedzības sektoru pasaulē, apdraudot vidi, bioloģisko daudzveidību un klimatu. Tie katru gadu liedz valstīm un iedzīvotājiem saņemt miljardiem eiro lielus ekonomiskos ieņēmumus, jo īpaši jaunattīstības valstīs, un apdraud cilvēktiesības.

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/99/EK (2008. gada 19. novembris) par vides krimināltiesisko aizsardzību galvenokārt ir izstrādāta, lai uzlabotu vides aizsardzību, saskaņojot krimināltiesību aktus. Tomēr ir konstatēti daudzi trūkumi un robi: ierobežots tvērums, sankciju neatbilstība un zems naudas sodu līmenis; dalībvalstu koordinācija un sadarbības trūkums; statistikas datu trūkums u.c.

Referente atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas priekšlikumu, jo īpaši attiecībā uz tā tvēruma paplašināšanu; stiprināt tā normas, kas ir saistītas ar kriminālsankcijām, un paredzēt vides aizstāvju aizsardzības mehānismus. Tomēr referents uzskata, ka ir vajadzīgas turpmākas izmaiņas, lai efektīvi apkarotu noziedzīgus nodarījumus pret vidi.

Pirmkārt, būtu jāievieš direktīvas ārējā dimensija, lai ņemtu vērā noziedzīgu nodarījumu pret vidi pārrobežu raksturu un to ietekmi uz jaunattīstības valstīm. Eiropas Savienība ir īpaši atbildīga par noziedzīgu nodarījumu pret vidi nepieļaušanu un apkarošanu jaunattīstības valstīs vairāku iemeslu dēļ. Dažos gadījumos noziedzīgo nodarījumu izdarījušajai personai ir Eiropas izcelsme vai tā ir ar ES saistīta persona; ES ir importa vai eksporta zona, caurbraukšanas zona un liels tirgus; šīs nelikumīgās darbības ietekmē dažu ekonomikas nozaru vērtību ķēdes, un to vadošo uzņēmumu mītnes bieži vien atrodas Eiropas Savienībā.

Ņemot to vērā un ņemot vērā to, ka cilvēktiesību pārkāpumi bieži vien ir saistīti ar noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu vides jomā, referente ierosina grozīt minētās direktīvas 1. pantu, lai tās pamatā būtu cilvēktiesību pieeja.

Referente ierosina iekļaut vispārējas un autonomas noziedzīgu nodarījumu pret vidi definīcijas. Neraugoties uz pieaugošo vides jomā izdarīto noziedzīgu nodarījumu skaitu, nedz pasaules, nedz Eiropas, nedz valstu līmenī vēl nav noteikta saskaņota un akceptēta noziedzīgu nodarījumu vides jomā definīcija. Tā vietā pašreizējā sistēma balstās uz sekundāro tiesību aktu sarakstu, izslēdzot lielu daļu ES vides tiesību aktu. Tādēļ kriminālatbildības noteikšana par autonomiem noziedzīgiem nodarījumiem radītu iespēju noteikt kriminālatbildību par smagiem videi nodarīta kaitējuma gadījumiem un piešķirtu tiesības par labu dabai. Tas ir īpaši svarīgi, lai apkarotu transnacionālo organizēto noziedzību pret vidi, kas ir saistīta ar jaunattīstības valstīm vai tajās tiek īstenota.

Referente atbalsta arī ekocīda kriminalizāciju, lai noteiktu kriminālatbildību par vissmagākajiem noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi. ES būtu jāaizstāv Starptautiskās Krimināltiesas jurisdikcija attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem, kas ir kvalificējami kā ekocīds. Vienlaikus ES un tās dalībvalstīm būtu jārāda priekšzīme tā atzīšanā. Ekocīda noziedzīga nodarījuma ieviešana šīs direktīvas tvērumā ir īpaši svarīga, lai nepieļautu vissmagākos transnacionālos noziedzīgos nodarījumus pret vidi, kas notiek jaunattīstības valstīs, un sauktu pie atbildības par tiem. Izmantotā definīcija ir tā, ko izstrādāja Ekocīda juridiskās definīcijas neatkarīga ekspertu grupa — starptautisko krimināltiesību un vides tiesību juristu un tiesībzinātnu mācībspēku kolektīvs — un kas ir publicēta 2021. gada jūnijā. Patlaban

tas ir visaptverošākais un jaunākais īstenotā definēšanas darba rezultāts.

Referente ierosina arī paplašināt direktīvas tvērumu, jo īpaši attiecībā uz noziedzību zivsaimniecībā un aizliegto derīgo izrakteņu izmantošanu un tirdzniecību. Arī turpmāko uzņēmumu uzticamības pārbaudes ilgtspējīgas jomā un Direktīvas par korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu (CSRD) nopietni pārkāpumi būtu jāuzskata par noziedzīgiem nodarījumiem.

Lielu daļu noziedzīgo nodarījumu pret vidi pastrādā likumīgās uzņēmējdarbības subjekti un korporācijas, un dažas no tām izvēlas atrasties vietās ar vāju vides regulējumu, kā tas ir daudzās jaunattīstības valstīs. Tādēļ referente uzskata, ka dalībvalstīm būtu jābūt pienākamam noteikt savu jurisdikciju attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem, no kuriem labumu ir guvušas to teritorijā reģistrēta juridiska persona.

Lai pastiprinātu sadarbību ar trešām valstīm, saskaņā ar 17. IAM ir ieviests jauns pants. Tiek lēsts, ka no jaunattīstības valstīm katru gadu tiek nozagti miljardiem euro ieņēmumu un nodokļu, radot ievērojamus ekonomiskus zaudējumus. Tādēļ ir jāpastiprina sadarbība attīstības jomā, palielinot finansiālo un tehnisko atbalstu, ar kuru novērš noziedzīgus nodarījumus pret vidi jaunattīstības valstīs.

Lai efektīvi apkarotu noziedzīgus nodarījumus pret vidi, referente ierosina ieviest jaunas normas, ar kurām novērtē kaitējumu videi, kā arī atbildību pastiprinošus apstākļus, kas ir saistīti ar cilvēktiesību pārkāpumiem, neaizsargātām grupām un tiesiskuma sistēmām. Tāpat ir jāievieš arī jaunas sankcijas, kas jo īpaši kompensētu videi nodarīto kaitējumu un ir jāpalielina sodu un sankciju maksimālie griesti, kas tos padarītu atturošākas. Visbeidzot, tomēr svarīgi ir uzlabot datu vākšanu un statistiku.

GROZĪJUMI

Attīstības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Juridisko komiteju ņemt vērā šādus grozījumus:

Grozījums Nr. 1

Direktīvas priekšlikums 1.a apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(1a) Saskaņā ar LESD 208. panta 1. punktu politikā, kas var iespaidot jaunattīstības valstīs, Savienība ievēro mērķus, kas ir noteikti sadarbībai attīstības jomā.

Grozījums Nr. 2

Direktīvas priekšlikums 1.b apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(1b) *Saskaņā ar LES 3. panta 5. punktu, Savienībai uzturot attiecības ar citām pasaules daļām, ir jāatbalsta un jāveicina savas vērtības un jāpalīdz aizsargāt visas cilvēktiesības, jo īpaši bērnu tiesības, kā arī stingri ievērot un attīstīt starptautiskās tiesības.*

Grozījums Nr. 3

**Direktīvas priekšlikums
1.c apsvērums (jauns)**

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(1c) *Eiropas Savienības Pamattiesību hartā ir atzītas pamattiesības, jo tās izriet no dalībvalstu kopīgajām konstitucionālajām tradīcijām, un apstiprina, ka to nevar interpretēt kā cilvēktiesības un pamatbrīvības sašaurinošu un negatīvi ietekmējošu, ņemot vērā, ka minētās cilvēktiesības un pamatbrīvības to attiecīgajās piemērošanas jomās ir atzītas Savienības tiesībās, starptautiskajās tiesībās un starptautiskos nolīgumos, kuru līgumslēdzējas puses ir Savienība un visas dalībvalstis, tostarp Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā un dalībvalstu konstitūcijās.*

Grozījums Nr. 4

**Direktīvas priekšlikums
1.d apsvērums (jauns)**

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(1d) *Tiesības uz tīru, veselīgu un ilgtspējīgu vidi Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālā asambleja ir atzinusi par cilvēktiesībām savā nesenajā 2022. gada 26. jūlija rezolūcijā (A/RES/76/300), kurā tā apstiprināja, ka*

minēto cilvēktiesību veicināšanas nolūkā ir nepieciešama daudzpusējo vides nolīgumu pilnīga īstenošana saskaņā ar starptautisko vides tiesību principiem, un aicināja starptautiskās organizācijas, valstis, uzņēmumus un citas attiecīgās ieinteresētās personas pieņemt politiku, vairot starptautisko sadarbību, stiprināt spēju veidošanu un apmainīties ar labu praksi, lai pastiprinātu centienus nodrošināt tīru, veselīgu un ilgtspējīgu vidi visiem.

Grozījums Nr. 5

Direktīvas priekšlikums 2. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

(2) Savienība joprojām ir norūpējusies par noziedzīgu nodarījumu pret vidi skaita pieaugumu un to sekām, kas mazina Savienības vides tiesību aktu īstenošanas rezultativitāti. Turklāt šo noziedzīgo nodarījumu mērogs arvien biežāk pārsniedz to dalībvalstu robežas, kurās šie nodarījumi ir izdarīti. Šādi noziedzīgi nodarījumi rada apdraudējumu videi, tādēļ uz tiem ir atbilstīgi un iedarbīgi jāreaģē.

Grozījums

(2) Savienība joprojām ir norūpējusies par noziedzīgu nodarījumu pret vidi skaita pieaugumu un to sekām, kas mazina Savienības vides tiesību aktu īstenošanas rezultativitāti. Turklāt šo noziedzīgo nodarījumu mērogs arvien biežāk pārsniedz to dalībvalstu robežas, kurās šie nodarījumi ir izdarīti. ***Tikai dažu desmitgažu laikā noziedzība vides jomā ir kļuvusi par ceturto lielāko noziedzīgo nozari pasaulē, kas aug divas līdz trīs reizes ātrāk nekā pasaules ekonomika un veido 100% – 200 % no globālās oficiālā attīstības palīdzības (OAP), un pašreiz ir tikpat ienesīga kā narkotiku tirdzniecība.*** Šādi noziedzīgi nodarījumi rada apdraudējumu videi ***un pamattiesībām, izraisa kaitējumu dzīvotnēm un bioloģiskās daudzveidības zudumu, pastiprina klimata pārmaiņas, apdraud neaizsargāto iedzīvotāju ilgtspējīgu iztiku jaunattīstības valstīs, rada sabiedrības veselības riskus un tādēļ uz tiem ir atbilstīgi un iedarbīgi jāreaģē. Noziedzīgi nodarījumi pret vidi var būt saistīti arī ar jaunattīstības valstīm vai var tikt izdarīti jaunattīstības valstīs, kurās ir konstatēti trūkumi attiecībā uz vides tiesiskumu,***

piemēram, atbilstoša tiesiskā regulējuma un pārvaldības struktūru trūkumu un informācijas, īstenošana un izpildes kontroles trūkumu. Gadījumos, kad darbību var saistīt ar Savienību, tai ir īpaša atbildība par nodarījumu pret vidi novēršanu un apkarošanu jaunattīstības valstīs. Šādi nodarījumi nav saderīgi nedz ar Savienības attīstības politiku un mērķiem, nedz Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķiem.

Grozījums Nr. 6

Direktīvas priekšlikums 3. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

(3) Spēkā esošās sodu sistēmas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/99/EK²⁰ un vides nozaru tiesību akti nav nodrošinājuši pietiekamu risinājumu visās vides politikas jomās, lai panāktu atbilstību Savienības tiesību aktiem vides aizsardzības jomā. Atbilstība ir jāstiprina, paredzot kriminālsodus, kas apliecina kvalitatīvi atšķirīgu sabiedrisko nosodījumu salīdzinājumā ar administratīviem sodiem.

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/99/EK (2008. gada 19. novembris) par vides krimināltiesisko aizsardzību (OV L 328, 6.12.2008., 28. lpp.).

Grozījums Nr. 7

Direktīvas priekšlikums 3.a apsvērums (jauns)

Grozījums

(3) Spēkā esošās sodu sistēmas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/99/EK²⁰ un vides nozaru tiesību akti nav nodrošinājuši pietiekamu risinājumu visās vides politikas jomās, lai panāktu atbilstību Savienības tiesību aktiem vides aizsardzības jomā. Atbilstība ir jāstiprina, paredzot kriminālsodus, kas apliecina kvalitatīvi atšķirīgu sabiedrisko nosodījumu salīdzinājumā ar administratīviem sodiem ***un palielina atturošo iedarbību.***

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/99/EK (2008. gada 19. novembris) par vides krimināltiesisko aizsardzību (OV L 328, 6.12.2008., 28. lpp.).

(3a) Neraugoties uz pieaugošo vides jomā izdarīto noziedzīgu nodarījumu skaitu, nedz pasaules, nedz Savienības, nedz valstu līmenī vēl nav noteikta saskaņota un akceptēta noziedzīgu nodarījumu vides jomā definīcija. Šīs direktīvas mērķis ir, definējot patstāvīgu noziedzību pret vidi, sniegt vispārēju pamatu, kurš pastāvētu papildus Savienības mēroga kopīgam konkrētu noziedzīgu nodarījumu pret vidi definīciju kopumam.

Pamatojums

Neraugoties uz pieaugošo vides jomā izdarīto noziedzīgu nodarījumu skaitu, nedz pasaules, nedz ES, nedz valstu līmenī vēl nav noteikta saskaņota un akceptēta noziedzīgu nodarījumu vides jomā definīcija. Komisijas priekšlikumā vispārēja noziedzīgu nodarījumu pret vidi definīcija ierosināta nav, un šis apstāklis cīnā pret šādiem nodarījumiem ir uzskatāms par vienu no lielākajiem šķēršļiem. Šā grozījuma mērķis ir definēt patstāvīgus noziedzīgus nodarījumus pret vidi, lai novērstu trūkumus, kas ir saistīti ar Komisijas nozaru pieeju, un novērstu jebkādu rīcību, kas varētu radīt tūlītēju būtiska kaitējuma risku.

Grozījums Nr. 8

Direktīvas priekšlikums

6. apsvēruma

(6) Dalībvalstu tiesību aktos būtu jāparedz kriminālsodi par smagiem Kopienas tiesību aktu pārkāpumiem vides aizsardzības jomā. Kopējās zivsaimniecības politikas satvarā Savienības tiesību aktos ir paredzēts visaptverošs noteikumu kopums attiecībā uz kontroli un noteikumu izpildi saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1224/2009²¹ un Regulu (EK) Nr. 1005/2008 smagu pārkāpumu gadījumā, tostarp tādu pārkāpumu gadījumā, kas rada kaitējumu jūras videi. Saskaņā ar šo sistēmu dalībvalstis var izvēlēties starp

(6) Dalībvalstu tiesību aktos būtu jāparedz kriminālsodi par smagiem Kopienas tiesību aktu pārkāpumiem vides aizsardzības jomā. Kopējās zivsaimniecības politikas satvarā Savienības tiesību aktos ir paredzēts visaptverošs noteikumu kopums attiecībā uz kontroli un noteikumu izpildi saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1224/2009²¹ un Regulu (EK) Nr. 1005/2008 smagu pārkāpumu gadījumā, tostarp tādu pārkāpumu gadījumā, kas rada kaitējumu jūras videi. Saskaņā ar šo sistēmu dalībvalstis var izvēlēties starp

administratīvo sodu un/vai kriminālsodu sistēmu. Saskaņā ar Komisijas paziņojumu par Eiropas zaļo kursu²² un ES Biodaudzveidības stratēģiju 2030. gadam²³ **dažas tīšas nelikumīgas** darbības, **uz kurām attiecas Regula** (EK) Nr. 1224/2009 un **Regula** (EK) Nr. 1005/2008²⁴, būtu jānosaka par noziedzīgiem nodarījumiem.

²¹ Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 404/2011 (2011. gada 8. aprīlis), ar kuru pieņem sīki izstrādātus noteikumus par to, kā īstenojama Padomes Regula (EK) Nr. 1224/2009, ar ko izveido Kopienas kontroles sistēmu, lai nodrošinātu atbilstību kopējās zivsaimniecības politikas noteikumiem (OV L 112, 30.4.2011., 1.–153. lpp.).

²² KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, EIROPADOMEI, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI “Eiropas zaļais kurss”, COM(2019) 640 final.

²³ KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI “ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam. Atgriezīsim savā dzīvē dabu”, COM(2020) 380 final.

²⁴ Padomes Regula (EK) Nr. 1005/2008 (2008. gada 29. septembris), ar ko izveido Kopienas sistēmu, lai aizkavētu, novērstu un izskaustu nelegālu, neregistrētu un neregulētu zveju, un ar ko groza Regulas (EEK) Nr. 2847/93, (EK) Nr. 1936/2001 un (EK) Nr. 601/2004, un ar ko atceļ Regulas (EK) Nr. 1093/94 un (EK) Nr. 1447/1999 (OV L 286, 29.10.2008., 1.–32. lpp.).

Grozījums Nr. 9

administratīvo sodu un/vai kriminālsodu sistēmu. Saskaņā ar Komisijas paziņojumu par Eiropas zaļo kursu²² un ES Biodaudzveidības stratēģiju 2030. gadam²³ **visas** darbības, **kas ir uzskatāmas par nopietniem pārkāpumiem saskaņā ar Regulu** (EK) Nr. 1224/2009 un **Regulu** (EK) Nr. 1005/2008²⁴, būtu jānosaka par noziedzīgiem nodarījumiem.

²¹ Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 404/2011 (2011. gada 8. aprīlis), ar kuru pieņem sīki izstrādātus noteikumus par to, kā īstenojama Padomes Regula (EK) Nr. 1224/2009, ar ko izveido Kopienas kontroles sistēmu, lai nodrošinātu atbilstību kopējās zivsaimniecības politikas noteikumiem (OV L 112, 30.4.2011., 1.–153. lpp.).

²² KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, EIROPADOMEI, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI “Eiropas zaļais kurss”, COM(2019) 640 final.

²³ KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI “ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam. Atgriezīsim savā dzīvē dabu”, COM(2020) 380 final.

²⁴ Padomes Regula (EK) Nr. 1005/2008 (2008. gada 29. septembris), ar ko izveido Kopienas sistēmu, lai aizkavētu, novērstu un izskaustu nelegālu, neregistrētu un neregulētu zveju, un ar ko groza Regulas (EEK) Nr. 2847/93, (EK) Nr. 1936/2001 un (EK) Nr. 601/2004, un ar ko atceļ Regulas (EK) Nr. 1093/94 un (EK) Nr. 1447/1999 (OV L 286, 29.10.2008., 1.–32. lpp.).

**Direktīvas priekšlikums
6.a apsvēruma (jauns)**

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(6a) Pēdējos gados Savienība ir uzņēmusies vadošo lomu, nodrošinot, ka starptautiskās izrakteņu piegādes ķēdes ir pārredzamas un atbildīgas. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/a pieņemšana 2017. gadā raidīja skaidru starptautisku vēstījumu, ka ir sagaidāms, ka uzņēmumi novērtēs riskus savās piegādes ķēdēs un veiks nepieciešamos pasākumus to mazināšanai. Minētās regulas reglamentācijas galvenais priekšmets ir konfliktu finansēšanas riski, nopietni cilvēktiesību pārkāpumi un smagi ekonomiskie noziegumi. Tās pamatā ir ESAO Pienācīgas pārbaudes vadlīnijas attiecībā uz atbildīgām izrakteņu piegādes ķēdēm no konfliktu plosītām un augsta riska teritorijām, kurās ir uzsvērts, ka uzņēmumiem ir jāapzina un jāmazina riski savās piegādes ķēdēs, jāievēro cilvēktiesības ražotājvalstīs un jāveicina likumīgu mazapjoma kalnraču un tādu kalnraču iekļaušana, kas izmanto tradicionālās metodes.

^{1a} **Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/821 (2017. gada 17. maijs), ar ko paredz piegādes ķēdes pienācīgas pārbaudes pienākumus Savienības importētājiem, kuri importē konfliktu skartu un augsta riska teritoriju izcelsmes alvu, tantalu un volframu, to rūdas un zeltu (OV L 130, 19.5.2017., 1. lpp.).**

Grozījums Nr. 10

**Direktīvas priekšlikums
8. apsvēruma**

(8) Rīcība būtu jāuzskata par nelikumīgu arī tad, ja tā ir veikta saskaņā ar **dalībvalsts** kompetentās iestādes atļauju, bet šāda atļauja ir iegūta krāpnieciski vai korupcijas, izspiešanas vai piespiešanas rezultātā. Turklāt tirgus dalībniekiem būtu jāveic vajadzīgie pasākumi, lai ievērotu normatīvos un administratīvos aktus par vides aizsardzību, kas piemērojami, kad tie veic attiecīgo darbību, cita starpā pildot savus pienākumus, kā noteikts piemērojamos ES un valstu tiesību aktos, procedūrās, kas reglamentē spēkā esošo atļauju grozījumus vai to atjauninājumus.

Grozījums Nr. 11

Direktīvas priekšlikums 11.a apsvēruma (jauns)

(8) Rīcība būtu jāuzskata par nelikumīgu arī tad, ja tā ir veikta **dalībvalstī vai jaunattīstības valstī** saskaņā ar kompetentās iestādes atļauju, bet šāda atļauja ir iegūta krāpnieciski vai korupcijas, izspiešanas vai piespiešanas rezultātā. Turklāt tirgus dalībniekiem būtu jāveic vajadzīgie pasākumi, lai ievērotu normatīvos un administratīvos aktus par vides aizsardzību, kas piemērojami, kad tie veic attiecīgo darbību, cita starpā pildot savus pienākumus, kā noteikts piemērojamos ES un valstu tiesību aktos, procedūrās, kas reglamentē spēkā esošo atļauju grozījumus vai to atjauninājumus.

(11a) Noziedzīgus nodarījumus pret vidi var izdarīt ļoti dažādi valstiskā un nevalstiskā sektora dalībnieki —, sākot ar atsevišķām personām, mazām grupām, uzņēmumiem, valdības amatpersonām un beidzot ar organizētiem noziedzīgiem tīkliem, un bieži vien tos izdara minēto subjektu kopums. Starptautiskie uzņēmumi var izrādīties noziedzīga nodarījuma izdarītāji, jo cita starpā tie izmanto vides resursus un nodara tai kaitējumu, lai gūtu lielāku peļņu vai samazinātu savas izmaksas, jo īpaši jaunattīstības valstīs, kurās tiesiskais un institucionālais regulējums parasti ir vājāks. Ja runa ir par starptautiskiem uzņēmumiem, vainojami var būt arī citi dalībnieki, un tāpēc atbildībai ir jābūt kopīgai un attiecīgi būtu jāpiemēro sankcijas.

Grozījums Nr. 12

Direktīvas priekšlikums

12. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

(12) Kriminālprocesā un tiesas procesos būtu pienācīgi jāņem vērā tādu organizētu noziedzīgu grupu iesaiste, kuras darbojas veidā, kas negatīvi ietekmē vidi. Kriminālprocesā būtu jāpievēršas korupcijai, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai, kibernetizācijai un dokumentu viltošanai un — saistībā ar uzņēmējdarbību — pārkāpēja nodomam maksimāli palielināt peļņu vai ietaupīt izdevumus, ja tie rodas saistībā ar noziegumiem pret vidi. Šie noziedzības veidi bieži vien ir savstarpēji saistīti ar smagu noziegumu pret vidi veidiem, un tāpēc ar tiem nevajadzētu strādāt izolēti. **Šajā sakarā** īpašas bažas rada tas, ka daži noziegumi pret vidi tiek izdarīti, izmantojot kompetento pārvaldes iestāžu vai amatpersonu, kas pilda savus sabiedriskos pienākumus, iecietību vai aktīvu atbalstu. **Dažos gadījumos tas** var izpausties **pat** kā korupcija. Šādas rīcības piemēri ir acu pievēršana vai klusēšana par vides aizsardzības tiesību aktu pārkāpumiem pēc pārbaudēm, apzināta pārbaužu vai kontroles pasākumu neveikšana, piemēram, attiecībā uz to, vai atļaujas turētājs ievēro atļaujas nosacījumus, rezolūcijas vai balsojums par nelikumīgu licenču piešķiršanu **vai** viltotu vai nepatiesi labvēlīgu ziņojumu izdošana.

Grozījums

(12) Kriminālprocesā un tiesas procesos būtu pienācīgi jāņem vērā tādu organizētu noziedzīgu grupu iesaiste, kuras darbojas veidā, kas negatīvi ietekmē vidi. Kriminālprocesā būtu jāpievēršas korupcijai, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai, kibernetizācijai un dokumentu viltošanai un — saistībā ar uzņēmējdarbību — pārkāpēja nodomam maksimāli palielināt peļņu vai ietaupīt izdevumus, ja tie rodas saistībā ar noziegumiem pret vidi. Šie noziedzības veidi bieži vien ir savstarpēji saistīti ar smagu noziegumu pret vidi veidiem, un tāpēc ar tiem nevajadzētu strādāt izolēti. **Nemot vērā to, cik svarīgi ir korporatīvie noziedzīgie nodarījumi pret vidi, korporatīvajās piegādes un vērtības ķēdēs ir jāuzlabo pārredzamība. Pārredzamība ir izšķiroši svarīga attiecībā uz uzņēmumu faktiskajiem īpašniekiem, lai varētu saukt pie atbildības par noziegumiem pret vidi, piemēram, par nelegālu, neregistrētu un neregulētu zveju vai savvaļas dzīvnieku un augu nelikumīgu tirdzniecību. Tādēļ dalībvalstīm vienlaikus būtu jānodrošina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2018/843^{1a} pilnīga īstenošana.** Īpašas bažas rada tas, ka daži noziegumi pret vidi tiek izdarīti, izmantojot kompetento pārvaldes iestāžu vai amatpersonu, kas pilda savus sabiedriskos pienākumus, iecietību vai aktīvu atbalstu, **kas** var izpausties kā korupcija. Šādas rīcības piemēri ir acu pievēršana vai klusēšana par vides aizsardzības tiesību aktu pārkāpumiem pēc pārbaudēm, apzināta pārbaužu vai kontroles pasākumu neveikšana, piemēram, attiecībā uz to, vai atļaujas turētājs ievēro atļaujas nosacījumus, rezolūcijas vai balsojums par nelikumīgu licenču piešķiršanu, viltotu vai

nepatiesi labvēlīgu ziņojumu izdošana *vai, jo īpaši jaunattīstības valstīs, kriminālvajāšanas pret tādiem vides aizstāvjiem veicināšana, kuri apkaro noziedzība vides jomā.*

1^a Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/843 (2018. gada 30. maijs), ar ko groza Direktīvu (ES) 2015/849 par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai, un ar ko groza Direktīvas 2009/138/EK un 2013/36/ES (OV L 156, 19.6.2018., 43. lpp.).

Grozījums Nr. 13

Direktīvas priekšlikums 14. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

(14) Sankcijām par noziedzīgiem nodarījumiem vajadzētu būt iedarbīgām, atturošām un samērīgām. Šajā nolūkā attiecībā uz fiziskām personām būtu jānosaka minimālais ilgums maksimālajam brīvības atņemšanas termiņam. Papildu sankcijas bieži vien tiek uzskatītas par iedarbīgākām nekā finanšu sankcijas, jo īpaši attiecībā uz juridiskām personām. Tādēļ kriminālprocesā vajadzētu būt piemērojamām papildu sankcijām vai pasākumiem. Tiem būtu jāietver pienākums atjaunot vidi, aizliegums piekļūt publiskajam finansējumam, tostarp iepirkuma procedūrām, dotācijām un koncesijām, kā arī atļauju atsaukšana. **Tas** neskar tiesnešu vai tiesu rīcības brīvību kriminālprocesa ietvaros atsevišķos gadījumos piemērot atbilstošas sankcijas.

Grozījums

(14) Sankcijām par noziedzīgiem nodarījumiem vajadzētu būt iedarbīgām, atturošām un samērīgām. Šajā nolūkā attiecībā uz fiziskām personām būtu jānosaka minimālais ilgums maksimālajam brīvības atņemšanas termiņam. Papildu sankcijas bieži vien tiek uzskatītas par iedarbīgākām nekā finanšu sankcijas, jo īpaši attiecībā uz juridiskām personām. Tādēļ kriminālprocesā vajadzētu būt piemērojamām papildu sankcijām vai pasākumiem. Tiem būtu jāietver pienākums atjaunot vidi, **kompensēt nodarīto kaitējumu**, aizliegums piekļūt publiskajam finansējumam, tostarp iepirkuma procedūrām, dotācijām un koncesijām, kā arī atļauju **un licenču** atsaukšana. **Ļoti svarīgas ir sankcijas, kas ir paredzētas, lai nodrošinātu, ka noziegumi netiek atkārtoti. Būtu jānodrošina arī efektīvi aizsardzības līdzekļi, tostarp jāveic tiesiskās aizsardzības, seku mīkstināšanas un pielāgošanās pasākumi un jāizdod**

rīkojumi. Minētās sankcijas un pasākumi neskar tiesnešu vai tiesu rīcības brīvību kriminālprocesa ietvaros atsevišķos gadījumos piemērot atbilstošas sankcijas.

Grozījums Nr. 14

Direktīvas priekšlikums 14.a apsvērums (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(14a) Lai sankcijas būtu efektīvas, šajā direktīvā ir jāievieš arī vides atjaunošanas tiesiskuma pieeja, uz ko jau sen aicināja pilsoniskā sabiedrība un specializētās organizācijas. Atjaunojošajam modelim ir preventīva pieeja, kuras mērķis ir novērst nodarīto kaitējumu un radīt izpratni par vidi, kas ir nepieciešama, lai nepieļautu šādu kaitējumu nākotnē. To var panākt, cita starpā, izmantojot vides atveseļošanas fondus, vides sociālos projektus vai sabiedriskos pakalpojumus vides labā. Vides atjaunojošās tiesiskuma nodrošināšanas mērķis ir sankciju noteikšanas procesā ļaut piedalīties arī cietušajiem un nākotnē — to korporāciju īstenotajā vides pārvaldībā, kurām piemēro sankcijas.

Grozījums Nr. 15

Direktīvas priekšlikums 15. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(15) Ja to paredz valsts tiesību akti, juridiskās personas būtu arī saucamas pie kriminālatbildības par noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi saskaņā ar šo direktīvu. Dalībvalstīm, kuru tiesību aktos nav paredzēta juridisko personu kriminālatbildība, būtu jānodrošina, ka to administratīvo sodu sistēmās ir noteikti iedarbīgi, atturoši un samērīgi sankciju

(15) Juridiskās personas būtu arī saucamas pie kriminālatbildības par noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi saskaņā ar šo direktīvu. Tāpat kā fiziskas personas, pie atbildības ir jāsauc arī juridiskās personas, kas ir uzskatāmas par noziedzuma izdarītājām, kūdītājām uz tiem vai līdzdalībniecēm tajos, un attiecībā uz tām ir jāierosina kriminālprocess.

veidi un apmēri, kā noteikts šajā direktīvā tās mērķu sasniegšanai. Lai nodrošinātu piemērotās sankcijas atturošo raksturu, būtu jāņem vērā juridisko personu finansiālais stāvoklis.

Dalībvalstīm, kuru tiesību aktos nav paredzēta juridisko personu kriminālatbildība, būtu jānodrošina, ka to administratīvo sodu sistēmās ir noteikti iedarbīgi, atturoši un samērīgi sankciju veidi un apmēri, kā noteikts šajā direktīvā tās mērķu sasniegšanai. Lai nodrošinātu piemērotās sankcijas atturošo raksturu, būtu jāņem vērā juridisko personu finansiālais stāvoklis.

Grozījums Nr. 16

Direktīvas priekšlikums 16. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

(16) Praksē piemēroto sankciju apmēru turpmāka tuvināšana un iedarbīgums būtu jāveicina, izmantojot kopējus atbildību pastiprinošus apstākļus, kas atspoguļo izdarītā nozieguma smagumu. Ja ir iestājusies cilvēka nāve vai smagi miesas bojājumi un ja šie elementi jau nav noziedzīga nodarījuma pamatā, tos var uzskatīt par atbildību pastiprinošiem apstākļiem. Tāpat, ja noziedzīgs nodarījums pret vidi rada būtisku un neatgriezenisku vai ilgstošu kaitējumu visai ekosistēmai, tam vajadzētu būt atbildību pastiprinošam apstāklim tā smaguma dēļ, tostarp gadījumos, kas pielīdzināmi ekocīdam. Tā kā nelikumīgā peļņa, ko var gūt, vai izdevumi, no kuru maksāšanas var izvairīties, izdarot noziegumus pret vidi, ir **svaņīgs stimul noziedzniekiem**, tie būtu jāņem vērā, atsevišķā gadījumā nosakot atbilstošo sankciju apmēru.

Grozījums

(16) Praksē piemēroto sankciju apmēru turpmāka tuvināšana un iedarbīgums būtu jāveicina, izmantojot kopējus atbildību pastiprinošus apstākļus, kas atspoguļo izdarītā nozieguma smagumu. Ja ir iestājusies cilvēka nāve vai smagi miesas bojājumi un ja šie elementi jau nav noziedzīga nodarījuma pamatā, tos var uzskatīt par atbildību pastiprinošiem apstākļiem. Tāpat, ja noziedzīgs nodarījums pret vidi rada būtisku un neatgriezenisku vai ilgstošu kaitējumu visai ekosistēmai, tam vajadzētu būt atbildību pastiprinošam apstāklim tā smaguma dēļ, tostarp gadījumos, kas pielīdzināmi ekocīdam. Tā kā nelikumīgā peļņa, ko var gūt, vai izdevumi, no kuru maksāšanas var izvairīties, izdarot noziegumus pret vidi, ir **uzskatāms par swaņīgu stimulu noziedznieku acīs un bieži vien katalizē organizēto noziedzību**, tie būtu jāņem vērā, atsevišķā gadījumā nosakot atbilstošo sankciju apmēru. **Visbeidzot, par atbildību pastiprinošiem apstākļiem būtu jāuzskata arī tas, cik smaga ir ietekme uz cilvēktiesībām, cietušo cilvēku neaizsargātība, kā arī tas, ka ļaunprātīgi tiek izmantotas jaunattīstības valstu juridiskās un institucionālās nepilnības vai ka tiek smagi pārkāpti uzticamības pārbaude**

pienākumi.

Grozījums Nr. 17

Direktīvas priekšlikums 16.a apsvērums (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(16a) Patlaban, kad ekocīda nozieguma atzīšana tiek apspriesta vairākos valstu parlamentos visā pasaulē, Savienībai ir jāizmanto iespēja arī turpmāk nodrošināt vadošo lomu pasaulē vides aizsardzības tiesību aktu jomā un nākt klajā ar sankciju saskaņotu definīciju un maksimālajiem griestiem. Tādēļ dalībvalstis paredz kriminālbildību par noziedzīgu nodarījumu — ekocīdu, kas šajā direktīvā ir jā kvalificē kā noziedzīgs nodarījums un jādefinē kā nelikumīga vai tīša rīcība, kas ir veikta, apzinoties, ka pastāv liela iespēja, ka tiek nodarīts nopietns, plaši izplatīts vai ilgstošs kaitējums videi. Šis konkrētais noziedzīgs nodarījums ļauj noteikt vislielāko kaitējumu videi un tādējādi paredzēt sankciju bardzības pakāpes atbilstoši videi nodarītā kaitējuma smagumam.

Pamatojums

Eiropas Parlaments vairākkārt ir prasījis noteikt ekocīdu kā noziedzīgu nodarījumu, lai aizsargātu cilvēktiesības un demokrātiju un bioloģisko daudzveidību, klimata un vides aizstāvjus. Izmantotā definīcija ir tā, ko izstrādāja Ekocīda juridiskās definīcijas neatkarīga ekspertu grupa — starptautisko krimināltiesību un vides tiesību juristu un tiesībzinātņu mācībspēku kolektīvs — un kas ir publicēta 2021. gada jūnijā. Pagaidām tas ir uzskatāms par visaptverošāko un jaunāko īstenotā definēšanas darba rezultātu.

Grozījums Nr. 18

Direktīvas priekšlikums 19. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

(19) Dalībvalstīm būtu jāparedz noteikumi par noilguma termiņiem, kas vajadzīgi, lai tās varētu rezultatīvi apkarot noziedzīgus nodarījumus pret vidi, neskarot valsts noteikumus, kuros nav noteikti noilguma termiņi izmeklēšanai, kriminālvajāšanai un izpildei.

Grozījums

(19) Dalībvalstīm būtu jāparedz noteikumi par noilguma termiņiem, kas vajadzīgi, lai tās varētu rezultatīvi apkarot noziedzīgus nodarījumus pret vidi, neskarot valsts noteikumus, kuros nav noteikti noilguma termiņi izmeklēšanai, kriminālvajāšanai un izpildei. ***Attiecībā uz ekocīda noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanu, kriminālvajāšanu par tiem, iztiesāšanu un sprieduma taisīšanu ar tiem saistītās lietās noilguma termiņu noteikt nedrīkstētu.***

Grozījums Nr. 19

Direktīvas priekšlikums

20. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

(20) Šajā direktīvā noteiktajiem pienākumiem paredzēt kriminālsodus nebūtu jāatbrīvo dalībvalstis no pienākuma valsts tiesību aktos paredzēt administratīvus sodus un citus pasākumus par pārkāpumiem, kas noteikti Savienības vides tiesību aktos.

Grozījums

(20) Šajā direktīvā noteiktajiem pienākumiem paredzēt kriminālsodus nebūtu jāatbrīvo dalībvalstis no pienākuma valsts tiesību aktos paredzēt ***iedarbīgus, samērīgus un atturošus*** administratīvus sodus un citus pasākumus par pārkāpumiem, kas ***ir*** noteikti Savienības vides tiesību aktos.

Grozījums Nr. 20

Direktīvas priekšlikums

23. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

(23) Jo īpaši ņemot vērā tādu nelikumīgu darbību veicēju mobilitāti, uz kuriem attiecas šī direktīva, kā arī noziedzīgu nodarījumu pārrobežu raksturu un iespēju veikt pārrobežu izmeklēšanu, dalībvalstīm būtu jānosaka jurisdikcija, lai iedarbīgi apkarotu šādu rīcību.

Grozījums

(23) Jo īpaši ņemot vērā tādu nelikumīgu darbību veicēju mobilitāti, uz kuriem attiecas šī direktīva, kā arī noziedzīgu nodarījumu pārrobežu raksturu un iespēju veikt pārrobežu izmeklēšanu, ***tostarp trešās valstīs īstenotas rīcības izmeklēšanu***, dalībvalstīm būtu jānosaka jurisdikcija, lai iedarbīgi apkarotu šādu

rīcību. *Tādējādi dalībvalstīm būtu jāpaplašina sava jurisdikcija, ja attiecīgais nodarījums rada risku to teritorijā esošai videi vai ja no tā izdarīšanas labumu gūst to teritorijā reģistrētas juridiskas personas, vai ja no tā ir cietuši to iedzīvotāji, vai ja to trešās valstīs ir izdarījuši Savienības pilsoņi vai Savienībā reģistrētas juridiskās personas.*

Grozījums Nr. 21

Direktīvas priekšlikums 24.a apsvērums (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(24a) Vides aizstāvji, kas paši aizsargā ekosistēmas, bieži visā pasaulē ir arī vislielākie cietušie no vides jomā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem, tostarp Savienībā. Viņus varētu nepastarpināti apdraudēt, iebiedēt, vajāt, represēt vai pat nogalināt noziedzīgo nodarījumu izdarītāji, un kā tādiem viņiem arī būtu jābaida līdzsvarota un efektīva aizsardzība. Neatkarīga īpašā referenta par vides tiesību aizstāvjiem amata izveidei saskaņā ar Orhūsas konvenciju un tādējādi aizsardzības pasākumu ieviešana arī ir uzskatāmas par veidu, kā labāk cīnīties pret noziedzīgiem nodarījumiem vides jomā.

Grozījums Nr. 22

Direktīvas priekšlikums 24.b apsvērums (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(24b) Eiropas Parlamenta 2021. gada 11. novembra rezolūcijā par demokrātijas, mediju brīvības un plurālisma stiprināšanu Eiropas Savienībā: civiltiesību un krimināltiesību aktos paredzētu pasākumu nesamērīga

īstenošana, lai apklusinātu žurnālistus, NVO un pilsonisko sabiedrību, norādīja, ka arī pret vides aizstāvjiem varētu tikt vērstas ļaunprātīgas tiesas prāvas un draudi, un tie būtu jāaizsargā no šādas ļaunprātīgas prakses, ko dēvē arī par “Stratēģiskiem tiesas procesiem pret sabiedrības līdzdalību”.

1^aOV C 205, 20.5.2022., 2. lpp.

Grozījums Nr. 23

Direktīvas priekšlikums 26.a apsvēruma (jauns)

(26a) Dabu var uzskatīt par cietušo no kaitējuma, kas ir nodarīts, veicot noziegumus pret vidi. Dažas valstis jau ir piešķirušas ekosistēmām juridiskas personas statusu jau konstitucionālā līmenī (piemēram, Ekvadorā vai Bolīvijā). Kolumbijā Konstitucionālā tiesa šīs tiesības piešķīra ar spriedumu Atrato River lietā T-622-16. Kanāda un Jaunzēlande ir divas citas valstis, kurās dabai ir piešķirts juridiskas personas statuss. Savienībā dažas dalībvalstis pašlaik īsteno konstitucionālās reformas, lai dabas tiesības iekļautu visaugstākajā līmenī. Piemēram, Spānija ar neseno 2022. gada 30. septembra Likumu Nr. 19/2022 atzina Marmenoras lagūnas un tās baseina juridiskās personas statusu. Savienība varētu ņemt vērā jaunattīstības valstīs un dalībvalstīs spēkā esošo tiesisko regulējumu, kā arī Savienībā notiekošos reformu procesus un pieņemt optimālus tiesību aktus, kuros, ņemot vērā turpmākās juridiskās norises, kas Savienībā ir sākušās, būtu ietverts ilgtermiņa redzējums.

Grozījums Nr. 24

Direktīvas priekšlikums 31.a apsvērums (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(31a) Nemot vērā tās globālo ietekmi un pārrobežu raksturu, kā arī saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības 17. mērķi, būtu jāpastiprina sadarbība ar trešām valstīm un jo īpaši ar jaunattīstības valstīm, piemēram, pieņemot un atbalstot efektīvus pasākumus un mehānismus, kurus īstenojot, palielina koordināciju un pārrobežu sadarbību nolūkā apkarot pārrobežu noziedzīgos nodarījumus pret vidi. Tiek lēsts, ka no jaunattīstības valstīm katru gadu tiek nozagti miljardiem euro ieņēmumos un nodokļos, radot ievērojamus ekonomiskus zaudējumus. Dalībvalstīm ir jāpastiprina sadarbība attīstības jomā, palielinot finansiālo un tehnisko atbalstu, ar kuru risina noziedzīgu nodarījumu pret vidi problēmu jaunattīstības valstīs.

Grozījums Nr. 25

Direktīvas priekšlikums 31.b apsvērums (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(31b) Savienībai un tās dalībvalstīm cīņa pret noziedzīgiem nodarījumiem vides jomā starptautiskajā tiesu iestāžu sadarbībā un pašās iestādēs, kā arī Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām pušu konferencē arī būtu jāpadara par stratēģisku politisku prioritāti, piemēram, veicinot atbilstību daudzpusējiem nolīgumiem vides jomā, ko var izdarīt, pieņemot kriminālsodus un apmainoties ar paraugpraksi un datiem par noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi. Minētajai starptautiskajai pieejai

noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi būtu jāsaturs arī Starptautiskās Krimināltiesas darbības jomas paplašināšana, attiecinot to uz ekocīda noziegumu, un Savienībai un tās dalībvalstīm šajā ziņā būtu jābūt būtiskai lomai un atbildībai.

Grozījums Nr. 26

Direktīvas priekšlikums 32. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

(32) Šajā direktīvā minēto noziedzīgo nodarījumu iedarbīgas apkarošanas vajadzībām dalībvalstu kompetentajām iestādēm ir jāvāc precīzi, konsekventi un salīdzināmi dati par noziedzīgu nodarījumu pret vidi mērogu un tendencēm, kā arī par centieniem tos apkarot un to rezultātiem. Šie dati būtu jāizmanto, lai sagatavotu statistiku izpildes pasākumu operatīvai un stratēģiskai plānošanai, kā arī lai sniegtu informāciju iedzīvotājiem. Dalībvalstīm būtu jāvāc un jāiesniedz Komisijai attiecīgie statistikas dati par noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi. Komisijai būtu regulāri jānovērtē un jāpublicē rezultāti, pamatojoties uz dalībvalstu nosūtītajiem datiem.

Grozījums

(32) Šajā direktīvā minēto noziedzīgo nodarījumu iedarbīgas apkarošanas vajadzībām dalībvalstu kompetentajām iestādēm ir jāvāc precīzi, konsekventi un salīdzināmi dati par noziedzīgu nodarījumu pret vidi mērogu un tendencēm, kā arī par centieniem tos apkarot un to rezultātiem. Šie dati būtu jāizmanto, lai sagatavotu statistiku izpildes pasākumu operatīvai un stratēģiskai plānošanai, kā arī lai sniegtu informāciju iedzīvotājiem. ***Gan starptautiskā, gan Savienības līmenī ir novērojamas būtiskas nepilnības zināšanās. Datu apjoms joprojām ir ierobežots, trūkst statistikas par nodarījumiem, kas ir saistīti ar vidi, un to ietekmi uz vietējām kopienām, likumpārkāpējiem un piemērotajām sankcijām. Dati par starptautisko noziedzīgo nodarījumu pret vidi gadījumu skaitu, sadalīti tādu valstu griezumā, kurās attiecīgais noziedzīgais nodarījums pret vidi ir bijis izdarīts, konfiscēto, iesaldēto vai atsavināto līdzekļu vērtība, informācija par to, vai noziedzīgais nodarījums pret vidi ir uzskatāms par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas predikatīvu nodarījumu, cietušo vai cietušo grupu, tostarp skarto vietējo kopienu, skaits un raksturlielumi, ir svarīgi dati, pateicoties kuriem, varēs izstrādāt labāku politiku un stratēģijas, ar kurām savukārt varēs nepieļaut un apkarot šos noziegumus jaunattīstības***

valstīs. Dalībvalstīm būtu jāvāc un jāiesniedz Komisijai attiecīgie statistikas dati par noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi, *jo īpaši, precizējot nodarījumu izdarītājiem piemērotos sodus.* Komisijai būtu regulāri jānovērtē un jāpublicē rezultāti, pamatojoties uz dalībvalstu nosūtītajiem datiem.

Grozījums Nr. 27

Direktīvas priekšlikums

1. pants – 1. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Ar šo direktīvu paredz noteikumu minimumu *noziedzīgu nodarījumu un sankciju definēšanai, lai iedarbīgāk aizsargātu* vidi.

Grozījums

Ar šo direktīvu paredz noteikumu minimumu, *ar kuru definē noziedzīgus nodarījumus pret vidi un sankcijas un tādējādi aizsargā vidi, iedarbīgāk nepieļauj un apkaro noziedzīgus nodarījumus pret vidi un attiecīgi nepieļauj cilvēktiesību pārkāpumus un ļaunprātības, kuru cēlonis ir noziedzīgi nodarījumi pret vidi.*

Grozījums Nr. 28

Direktīvas priekšlikums

2. pants

Komisijas ierosinātais teksts

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

(1) “nelikumīga” ir tāda rīcība, ar ko pārkāpj kādu no turpmāk norādītajiem tiesību aktiem:

a) Savienības tiesību aktus, kas neatkarīgi no to juridiskā pamata palīdz sasniegt Savienības vides aizsardzības politikas mērķus, kā noteikts Līgumā par Eiropas Savienības darbību;

Grozījums

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

(1) “nelikumīga” ir tāda rīcība, ar ko pārkāpj kādu no turpmāk norādītajiem tiesību aktiem:

a) Savienības tiesību aktus, kas neatkarīgi no to juridiskā pamata palīdz sasniegt Savienības vides aizsardzības politikas mērķus, kā noteikts Līgumā par Eiropas Savienības darbību;

b) tādus dalībvalsts pieņemtus tiesību aktus, administratīvus noteikumus vai dalībvalsts kompetentas iestādes pieņemtus lēmumus, ar ko īsteno a) apakšpunktā minētos Savienības tiesību aktus.

Rīcību uzskata par nelikumīgu pat tad, ja tā veikta saskaņā ar dalībvalsts **kompetentās iestādes atļauju**, bet šāda atļauja iegūta krāpnieciski vai korupcijas, izspiešanas vai piespiešanas rezultātā;

b) tādus dalībvalsts pieņemtus tiesību aktus, administratīvus noteikumus vai dalībvalsts kompetentas iestādes pieņemtus lēmumus, ar ko īsteno a) apakšpunktā minētos Savienības tiesību aktus.

Rīcību uzskata par nelikumīgu pat tad, ja tā **ir** veikta saskaņā ar **atļauju, ko ir sniegusi dalībvalsts kompetenta iestāde vai tādas trešās valsts kompetentā iestāde, kurā šo rīcību ir veicis Savienības pilsonis vai juridiskā persona, kas ir reģistrēta Savienībā**, bet šāda atļauja **ir** iegūta krāpnieciski vai korupcijas, izspiešanas vai piespiešanas rezultātā;

(1a) “vide” ir Zeme, tās biosfēra, kriosfēra, litosfēra, hidrosfēra un atmosfēra, kā arī kosmoss, ieskaitot visu ekosistēmas biotisko un abiotisko elementu kopumu, to funkcijas, pakalpojumus un savstarpējo mijiedarbību, kā arī planētas iespēju robežas;

(1b) “smags kaitējums” ir kaitējums, kas izraisa ļoti nopietnas nelabvēlīgas jebkura vides elementa pārmaiņas, traucējumus vai kaitējumu, tostarp smagu ietekmi uz cilvēku dzīvi vai dabas, kultūras vai saimnieciskajiem resursiem;

(1c) “plaši izplatīts kaitējums” ir kaitējums, kas pārsniedz konkrētu ģeogrāfisko apgabalu, šķērso valstu robežas vai kas negatīvi ietekmē visu ekosistēmu vai sugas, vai lielu skaitu cilvēku;

(1d) “ilgtermiņa kaitējums” ir kaitējums, kas ir neatgriezenisks vai ko pieņemamā laikposmā nevar labot dabiskas atjaunošanās ceļā;

(1e) “tīša rīcība” ir rupja nevērība pret kaitējumu, kas ir acīmredzami pārmērīgs, salīdzinot ar paredzamajiem sociālajiem un ekonomiskajiem ieguvumiem;

(1f) “planētas iespēju robežas” ir deviņas planētas dzīvības atbalsta sistēmas, kas ir noteiktas kā daļa no planētas iespēju robežu satvara: klimata

pārmaiņas, biosfēras kopums (aptverot funkcionālo un ģenētisko daudzveidību), zemes sistēmas izmaiņas, saldūdens izmantošana, bioģeoķīmiskās plūsmas (slāpeklis un fosfors), okeāna paskābināšanās, atmosfēras aerosolu piesārņojums, stratosfēras ozona slāņa noārdīšanās un jaunas struktūras;

(2) “dzīvotne aizsargājamā teritorijā” ir jebkura tādas sugas dzīvotne, kuras vajadzībām teritoriju saskaņā ar 4. panta 1. vai 2. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/147/EK³⁰ klasificē kā īpašu aizsargājamo teritoriju, vai jebkura dabiska dzīvotne vai tādas sugas dzīvotne, kuras vajadzībām attiecīgajai teritorijai saskaņā ar 4. panta 4. punktu Padomes Direktīvā 92/43/EEK³¹ ir piešķirts īpaši aizsargājamas dabas teritorijas statuss;

(3) “juridiska persona” ir jebkura juridiska vienība, kam ir šāds statuss saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem, *izņemot* valstis vai publisko tiesību juridiskās personas, kuras īsteno valsts varu, un starptautiskas sabiedriskās organizācijas;

(4) “attiecīgā sabiedrības daļa” ir personas, kuras skar vai varētu ietekmēt 3. vai 4. pantā minētie noziedzīgie nodarījumi. Šajā definīcijā par ieinteresētajām personām uzskata personas, kuras ir pietiekami ieinteresētas vai kuru tiesības ir aizskartas, kā arī nevalstiskās organizācijas, kas veicina vides aizsardzību un atbilst samērīgām prasībām saskaņā ar valsts tiesību aktiem;

(5) “cietušais” ir *persona atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/29/ES³² 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā sniegtajai definīcijai.*

(2) “dzīvotne aizsargājamā teritorijā” ir jebkura tādas sugas dzīvotne, kuras vajadzībām teritoriju saskaņā ar 4. panta 1. vai 2. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/147/EK³⁰ klasificē kā īpašu aizsargājamo teritoriju, vai jebkura dabiska dzīvotne vai tādas sugas dzīvotne, kuras vajadzībām attiecīgajai teritorijai saskaņā ar 4. panta 4. punktu Padomes Direktīvā 92/43/EEK³¹ ir piešķirts īpaši aizsargājamas dabas teritorijas statuss;

(3) “juridiska persona” ir jebkura juridiska vienība, kam ir šāds statuss saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem, *ieskaitot* valstis vai publisko tiesību juridiskās personas, kuras īsteno valsts varu, un starptautiskas sabiedriskās organizācijas;

(4) “attiecīgā sabiedrības daļa” ir personas *vai personu grupas, tostarp vietējās kopienas*, kuras skar vai varētu ietekmēt 3. vai 4. pantā minētie noziedzīgie nodarījumi. Šajā definīcijā par ieinteresētajām personām uzskata personas, kuras ir pietiekami ieinteresētas vai kuru tiesības ir aizskartas, kā arī nevalstiskās organizācijas, kas veicina vides *un cilvēktiesību* aizsardzību un atbilst samērīgām prasībām saskaņā ar valsts tiesību aktiem;

(5) “cietušais” ir:

i) fiziska persona, tostarp nākamās paaudzēs, kas individuāli vai kolektīvi ir cietusi vai varētu ciest kaitējumu, tostarp

fizisku, garīgu vai emocionālu kaitējumu, ekonomiskus zaudējumus, kultūras, tradīciju vai tādu tradicionālo zināšanu zudumu, kas ir saistītas ar ģenētiskajiem resursiem, vai viņu cilvēktiesību būtisku aizskārumu vai ļaunprātīgu pārkāpšanu, kuru nepastarpināti ir izraisījuši noziedzīgi nodarījumi pret vidi;

ii) personas, kuras nāves tiešais cēlonis ir bijis noziedzīgs nodarījums pret vidi, ģimenes locekļi, kuriem minētās personas nāves rezultātā ir nodarīts kaitējums;

iii) juridiskās personas, kuras ir cietušas zaudējumus, tostarp ekonomiskus zaudējumus, vai varētu tos ciest;

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.).

³¹ Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.).

³² *Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/29/ES (2012. gada 25. oktobris), ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus un aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2001/220/TI (OV L 315, 14.11.2012., 57.–73. lpp.).*

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.).

³¹ Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.).

Grozījums Nr. 29

Direktīvas priekšlikums

3. pants

Komisijas ierosinātais teksts

3. pants

Noziedzīgi nodarījumi

Grozījums

3. pants

Noziedzīgi nodarījumi

-1. Dalībvalstis nodrošina, ka tad, ja

attiecīgais nodarījums ir veikts tīši vai vismaz rupjas nolaidības dēļ, tieši vai netieši pakļaujot vidi tūlītējam būtiska kaitējuma riskam, tas ir uzskatāms par noziedzīgu nodarījumu.

-1.a Dalībvalstis nodrošina, ka rīcība, ar kuru apzināti tiek nodarīts būtisks kaitējums videi, ir uzskatāma par noziedzīgu nodarījumu.

1. Dalībvalstis nodrošina, ka turpmāk minētā rīcība ir uzskatāma par noziedzīgu nodarījumu, ja tā ir nelikumīga un izdarīta ar nodomu:

(a) noteikta daudzuma materiālu vai vielu, vai jonizējoša starojuma noplūde, emisija vai ievadīšana gaisā, augsnē vai ūdenī, kas izraisa vai var izraisīt **cilvēku** nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;

(b) tāda produkta laišana tirgū, ar ko, pārkāpjot aizliegumu vai citu prasību, produkta plašākas izmantošanas rezultātā izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, ūdens kvalitātei vai augsnes kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;

(c) vielu ražošana, laišana tirgū **vai** lietošana atsevišķi, maisījumos vai izstrādājumos, ieskaitot to iestrādāšanu izstrādājumos, ja:

i) šī darbība ir ierobežota saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1907/2006³³ VIII sadaļu un XVII pielikumu;

ii) šī darbība ir aizliegta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 VII sadaļu; vai

1. Dalībvalstis nodrošina, ka turpmāk minētā rīcība ir uzskatāma par noziedzīgu nodarījumu, ja tā ir nelikumīga un izdarīta ar nodomu **vai rupjas nolaidības dēļ:**

(a) noteikta daudzuma materiālu vai vielu, vai jonizējoša starojuma noplūde, emisija vai ievadīšana gaisā, augsnē vai ūdenī, kas izraisa vai var izraisīt **fizisku personu, personu grupas, kopienas** nāvi vai smagus miesas bojājumus **vai ekonomiskos zaudējumus, tostarp juridiskām personām**, vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;

(b) tāda produkta laišana tirgū, ar ko, pārkāpjot aizliegumu vai citu prasību, produkta plašākas izmantošanas rezultātā izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, ūdens kvalitātei vai augsnes kvalitātei, vai **biodaudzveidībai, ekosistēmām un to funkcijām**, dzīvniekiem vai augiem;

(c) vielu ražošana, laišana tirgū, **eksportēšana no Savienības tirgus**, lietošana atsevišķi, maisījumos vai izstrādājumos, ieskaitot to iestrādāšanu izstrādājumos, ja:

i) šī darbība ir ierobežota saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1907/2006³³ VIII sadaļu un XVII pielikumu;

ii) šī darbība ir aizliegta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 VII sadaļu; vai

iii) šī darbība nav saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1107/2009³⁴; vai

iv) šī darbība nav saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 528/2012³⁵; vai

v) šī darbība ietilpst Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1272/2008³⁶ darbības jomā; vai

vi) šī darbība ir aizliegta atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/1021³⁷ I pielikumam,

un tā izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;

(d) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/92/ES³⁸ 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā minēto projektu īstenošana bez attīstības piekrišanas vai ietekmes uz vidi novērtējuma, kas rada vai var radīt būtisku kaitējumu Direktīvas 2011/92/ES 3. panta 1. punktā definētajiem faktoriem;

(e) atkritumu vākšana, transportēšana, atkalizmantošana vai apglabāšana, šādu darbību pārraudzība un apglabāšanas vietu uzraudzība pēc slēgšanas, tostarp darbības, kuras veic (atkritumu apsaimniekošanas) komercaģenti vai māklēri, ja nelikumīgā darbība:

i) ir saistīta ar bīstamajiem atkritumiem, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/98/EK³⁹ 3. panta 2. punktā, un ja to veic ievērojamā daudzumā;

ii) ir saistīta ar citiem atkritumiem, kas nav minēti i) apakšpunktā un izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens

iii) šī darbība nav saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1107/2009³⁴; vai

iv) šī darbība nav saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 528/2012³⁵; vai

v) šī darbība ietilpst Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1272/2008³⁶ darbības jomā; vai

vi) šī darbība ir aizliegta atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/1021³⁷ I pielikumam,

via) šī darbība nav saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/128/EK^{37a};

un tā izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;

(d) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/92/ES³⁸ 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā minēto projektu īstenošana bez attīstības piekrišanas vai ietekmes uz vidi novērtējuma, kas rada vai var radīt būtisku kaitējumu Direktīvas 2011/92/ES 3. panta 1. punktā definētajiem faktoriem;

(e) atkritumu vākšana, transportēšana, atkalizmantošana vai apglabāšana, šādu darbību pārraudzība un apglabāšanas vietu uzraudzība pēc slēgšanas, tostarp darbības, kuras veic (atkritumu apsaimniekošanas) komercaģenti vai māklēri, ja nelikumīgā darbība:

i) ir saistīta ar bīstamajiem atkritumiem, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/98/EK³⁹ 3. panta 2. punktā, un ja to veic ievērojamā daudzumā;

ii) ir saistīta ar citiem atkritumiem, kas nav minēti i) apakšpunktā un izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens

kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;

(f) atkritumu sūtīšana Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1013/2006⁴⁰ 2. panta 35. punkta nozīmē, ja to veic ievērojamā daudzumā neatkarīgi no tā, vai to veic kā vienu sūtījumu vai kā vairākus sūtījumus, kas šķiet savstarpēji saistīti;

(g) tādu kuģu pārstrāde, uz kuriem attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1257/2013⁴¹, neievērojot minētās regulas 6. panta 2. punkta a) apakšpunkta prasības;

(h) **tādu piesārņojošu vielu noplūde no kuģiem, kas minētas** 4. panta 1. punktā **Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2005/35/EK par kuģu radīto piesārņojumu un par sankciju ieviešanu par pārkāpumiem⁴², tostarp kriminālsodu ieviešana** jebkurā no minētās direktīvas 3. panta 1. punktā minētajām teritorijām, ar noteikumu, ka kuģu radītās noplūdes neatbilst minētās direktīvas 5. pantā noteiktajiem izņēmumiem; šī norma neattiecas uz atsevišķiem gadījumiem, kad noplūde no kuģa neizraisa ūdens kvalitātes pasliktināšanos, ja vien viena un tā paša pārkāpēja izraisīti atkārtoti gadījumi kopā nerada ūdens kvalitātes pasliktināšanos;

(i) tādas iekārtas uzstādīšana, ekspluatācija vai demontāža, kurā tiek veiktas bīstamas darbības vai kurā tiek glabātas vai izmantotas bīstamas vielas, preparāti vai piesārņotāji, uz ko attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/18/ES⁴³, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES⁴⁴ vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/30/ES⁴⁵, un kura izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;

(j) tādu radioaktīvu materiālu izgatavošana, ražošana, pārstrāde,

kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;

(f) atkritumu sūtīšana Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1013/2006⁴⁰ 2. panta 35. punkta nozīmē, ja to veic ievērojamā daudzumā neatkarīgi no tā, vai to veic kā vienu sūtījumu vai kā vairākus sūtījumus, kas šķiet savstarpēji saistīti;

(g) tādu kuģu pārstrāde, uz kuriem attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1257/2013⁴¹, neievērojot minētās regulas 6. panta 2. punkta a) apakšpunkta prasības;

(h) **Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/35/EK⁴²** 4. panta 1. punktā **minēto piesārņojošo vielu noplūdes no kuģa** jebkurā no minētās direktīvas 3. panta 1. punktā minētajām teritorijām ar noteikumu, ka kuģu radītās noplūdes neatbilst minētās direktīvas 5. pantā noteiktajiem izņēmumiem **vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/56/EK^{42a} 3. panta 8. punktā definētajam piesārņojumam**; šī norma neattiecas uz atsevišķiem gadījumiem, kad noplūde no kuģa neizraisa ūdens kvalitātes **un jūras vides** pasliktināšanos, ja vien viena un tā paša pārkāpēja izraisīti atkārtoti gadījumi kopā nerada ūdens kvalitātes pasliktināšanos;

(i) tādas iekārtas uzstādīšana, ekspluatācija vai demontāža, kurā tiek veiktas bīstamas darbības vai kurā tiek glabātas vai izmantotas bīstamas vielas, preparāti vai piesārņotāji, uz ko attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/18/ES⁴³, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES⁴⁴ vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/30/ES⁴⁵, un kura izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;

(j) tādu radioaktīvu materiālu izgatavošana, ražošana, pārstrāde,

pārvietošana, izmantošana, turēšana, glabāšana, transportēšana, imports, eksports vai apglabāšana, uz ko attiecas Padomes Direktīva 2013/59/Euratom⁴⁶, Padomes Direktīva 2014/87/Euratom⁴⁷ vai Padomes Direktīva 2013/51/Euratom⁴⁸ vai kas izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;

(k) virszemes ūdeņu vai gruntsūdeņu ieguve, kas rada vai var radīt būtisku kaitējumu virszemes ūdensobjektu ekoloģiskajam stāvoklim vai potenciālam, vai pazemes ūdensobjektu kvantitatīvajam stāvoklim;

(l) Padomes Direktīvas 92/43/EEK⁴⁹ IV un V pielikumā uzskaitīto savvaļas dzīvnieku vai augu sugu īpatņa/eksemplāra vai īpatņu/eksemplāru (ja uz V pielikumā minētajām sugām attiecas tie paši pasākumi, kas pieņemti attiecībā uz IV pielikumā minētajām sugām) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK⁵⁰ 1. pantā minēto sugu īpatņa vai īpatņu nonāvēšana, iznīcināšana, iegūšana, turēšana īpašumā, pārdošana vai piedāvāšana pārdošanai, izņemot gadījumus, kad rīcība attiecas uz šādu īpatņuniecīgu daudzumu;

(m) tirdzniecība ar Padomes Regulas (EK) Nr. 338/97⁵¹ A un **B** pielikumā uzskaitīto savvaļas dzīvnieku vai augu sugu īpatņiem/eksemplāriem vai to daļām vai atvasinājumiem, izņemot gadījumus, kad rīcība attiecas uz šādu

pārvietošana, izmantošana, turēšana, glabāšana, transportēšana, imports, eksports vai apglabāšana, uz ko attiecas Padomes Direktīva 2013/59/Euratom⁴⁶, Padomes Direktīva 2014/87/Euratom⁴⁷ vai Padomes Direktīva 2013/51/Euratom⁴⁸ vai kas izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;

(k) virszemes ūdeņu vai gruntsūdeņu ieguve *vai piesārņošana*, kas rada vai var radīt būtisku kaitējumu virszemes ūdensobjektu ekoloģiskajam stāvoklim vai potenciālam, vai pazemes ūdensobjektu kvantitatīvajam stāvoklim;

(ka) tādu ugunsgrēku sākšana un izplatīšana, kas izraisa vai var radīt būtisku kaitējumu gaisa, augsnes, ūdens kvalitātei, dzīvniekiem vai augiem vai var nopietni izjaukt ekosistēmu vai vides līdzsvaru, būt par cilvēku nāves vai smagus miesas bojājumu cēloni vai izraisīt citus cilvēktiesību pārkāpumus, tostarp iedzīvotāju un dzīvnieku pārvietošanu;

(l) Padomes Direktīvas 92/43/EEK⁴⁹ IV un V pielikumā uzskaitīto savvaļas dzīvnieku vai augu sugu īpatņa/eksemplāra vai īpatņu/eksemplāru (ja uz V pielikumā minētajām sugām attiecas tie paši pasākumi, kas pieņemti attiecībā uz IV pielikumā minētajām sugām) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK⁵⁰ 1. pantā minēto sugu īpatņa vai īpatņu nonāvēšana, iznīcināšana, iegūšana, turēšana īpašumā, pārdošana vai piedāvāšana pārdošanai, izņemot gadījumus, kad rīcība attiecas uz šādu īpatņuniecīgu daudzumu;

(m) tirdzniecība ar Padomes Regulas (EK) Nr. 338/97⁵¹ **A**, **B** un **C** pielikumā uzskaitīto savvaļas dzīvnieku vai augu sugu īpatņiem/eksemplāriem vai to daļām vai atvasinājumiem, izņemot gadījumus, kad rīcība attiecas uz šādu

īpatņu/eksemplāru niecīgu daudzumu;

(n) tādu nelikumīgi iegūtu kokmateriālu vai koka izstrādājumu laišana Savienības tirgū vai to pieejamības nodrošināšana Savienības tirgū, kas izgatavoti no nelikumīgi iegūtas koksnes, uz kuru attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 995/2010⁵², izņemot gadījumus, kad rīcība attiecas uz niecīgu daudzumu; [Ja pirms šīs direktīvas tiek pieņemta regula, ar ko paredz noteikumus par to, kā Savienības tirgū darīt pieejamas konkrētas ar atmežošanu un meža degradāciju saistītas preces un izstrādājumus, kā arī par to eksportu no Savienības un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 995/2010, n) punkts jāaizstāj ar noziedzīgu nodarījumu minētās regulas 3. panta darbības jomā.]

(o) jebkāda rīcība, kas izraisa dzīvotnes noplicināšanos aizsargājamā teritorijā Direktīvas 92/43/EEK 6. panta 2. punkta nozīmē, ja šī noplicināšanās ir būtiska;

(p) tādu invazīvu svešzemju sugu introdukcija vai izplatīšana, kas rada bažas Savienībai, ja:

i) rīcība pārkāpj ierobežojumus, kas minēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1143/2014⁵³ 7. panta 1. punktā;

ii) rīcība pārkāpj nosacījumu par atļaujas saņemšanu, ko izdod dalībvalstis saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1143/2014 8. pantu vai Komisija saskaņā ar minētās regulas 9. pantu, un izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;

(q) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1005/2009⁵⁴ 3. panta 4. punktā definēto ozona slāni noārdošo vielu ražošana, laišana tirgū, imports, eksports, izmantošana, emisija vai izplūde vai tādu produktu un iekārtu ražošana, laišana tirgū, imports, eksports,

īpatņu/eksemplāru niecīgu daudzumu;

(n) tādu nelikumīgi iegūtu kokmateriālu vai koka izstrādājumu laišana Savienības tirgū vai to pieejamības nodrošināšana Savienības tirgū, kas izgatavoti no nelikumīgi iegūtas koksnes, uz kuru attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 995/2010⁵², izņemot gadījumus, kad rīcība attiecas uz niecīgu daudzumu; [Ja pirms šīs direktīvas tiek pieņemta regula, ar ko paredz noteikumus par to, kā Savienības tirgū darīt pieejamas konkrētas ar atmežošanu un meža degradāciju saistītas preces un izstrādājumus, kā arī par to eksportu no Savienības un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 995/2010, n) punkts jāaizstāj ar noziedzīgu nodarījumu minētās regulas 3. panta darbības jomā.]

(o) jebkāda rīcība, kas izraisa dzīvotnes noplicināšanos aizsargājamā teritorijā Direktīvas 92/43/EEK 6. panta 2. punkta nozīmē, ja šī noplicināšanās ir būtiska;

(p) tādu invazīvu svešzemju sugu introdukcija vai izplatīšana, kas rada bažas Savienībai, ja:

i) rīcība pārkāpj ierobežojumus, kas minēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1143/2014⁵³ 7. panta 1. punktā;

ii) rīcība pārkāpj nosacījumu par atļaujas saņemšanu, ko izdod dalībvalstis saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1143/2014 8. pantu vai Komisija saskaņā ar minētās regulas 9. pantu, un izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;

(q) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1005/2009⁵⁴ 3. panta 4. punktā definēto ozona slāni noārdošo vielu ražošana, laišana tirgū, imports, eksports, izmantošana, emisija vai izplūde vai tādu produktu un iekārtu ražošana, laišana tirgū, imports, eksports,

izmantošana, emisija vai izplūde, kas satur šādas vielas vai ir atkarīgi no tām;

(r) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 517/2014⁵⁵ 2. panta 1. punktā definēto fluorēto siltumnīcefekta gāzu ražošana, laišana tirgū, imports, eksports, izmantošana, emisija vai izplūde vai tādu produktu un iekārtu ražošana, laišana tirgū, imports, eksports, izmantošana, emisija vai izplūde, kas satur šādas gāzes vai ir atkarīgi no tām.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka rīcība, kas minēta 1. punkta a), b), c), d), e), f), h), i), j), k), m), n), p) ii), q) un r) apakšpunktā, arī ir noziedzīgs nodarījums, ja tā izdarīta vismaz rupjas nolaidības dēļ.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka to tiesību aktos ir noteikts, ka attiecīgā gadījumā, novērtējot, vai kaitējums vai iespējamais kaitējums ir būtisks 1. punkta a)–e), i), j), k) un p) apakšpunktā minēto noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanas, kriminālvajāšanas un iztiesāšanas nolūkos,

izmantošana, emisija vai izplūde, kas satur šādas vielas vai ir atkarīgi no tām;

(r) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 517/2014⁵⁵ 2. panta 1. punktā definēto fluorēto siltumnīcefekta gāzu ražošana, laišana tirgū, imports, eksports, izmantošana, emisija vai izplūde vai tādu produktu un iekārtu ražošana, laišana tirgū, imports, eksports, izmantošana, emisija vai izplūde, kas satur šādas gāzes vai ir atkarīgi no tām;

(ra) smagi pārkāpumi, kas ir definēti Regulas (EK) Nr. 1005/2008 42. pantā, vai smagi pārkāpumi, kas ir minēti Regulas (EK) Nr. 1224/2009 90. panta 1. punktā;

(rb) derīgo izrakteņu ieguve, izmantošana, izpēte, pielietošana, pārveidošana, transportēšana, tirdzniecība vai uzglabāšana, kas ir pretrunā valsts vai starptautiskajiem tiesību aktiem;

(rc) smagi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) ... [Direktīva par uzņēmumu uzticamības pārbaudi ilgtspējas jomā]^{55a} noteikto uzticamības pārbaudes pienākumu pārkāpumi un šajā jautājumā pieņemto kompetento iestāžu lēmumu neievērošana;

(rd) smagi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) ... [Korporatīvo ilgtspējas ziņojumu sniegšanas direktīva]^{55b} pārkāpumi.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka to tiesību aktos ir noteikts, ka attiecīgā gadījumā, novērtējot, vai kaitējums vai iespējamais kaitējums ir būtisks **vai smags** 1. punkta a)–e), i), j), k) un p) apakšpunktā minēto noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanas, kriminālvajāšanas un iztiesāšanas nolūkos,

ņem vērā šādus elementus:

- (a) ietekmētās vides pamatstāvoklis;
- (b) vai kaitējums ir ilgstošs, vidēja termiņa vai īstermiņa;
- (c) kaitējuma *nopietnība*;
- (d) kaitējuma plašums;
- (e) kaitējuma atgriezeniskums.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka to tiesību aktos ir noteikts, ka, novērtējot, vai darbība var radīt kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem 1. punkta a)–e), i), j), k) un p) apakšpunktā minēto noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanas, kriminālvajāšanas un iztiesāšanas nolūkos, ņem vērā šādus elementus:

- (a) rīcība ir saistīta ar darbību, ko

ņem vērā šādus elementus:

- (a) ietekmētās vides pamatstāvoklis;
(aa) no kaitējuma cietušo sugu aizsardzības statuss;
- (b) vai kaitējums ir ilgstošs, vidēja termiņa vai īstermiņa;
(ba) kaitējuma latentais raksturs;
- (c) *videi nodarītā* kaitējuma *smagums*;
- (d) kaitējuma plašums;
(da) noziedzīgā nodarījuma izpildi ir pasūtījusi noziedzīga organizācija Padomes Pamatlēmuma 2008/841/TF⁵⁵ nozīmē;

- (e) kaitējuma atgriezeniskums;

(ea) to personu un vietējo kopienu skaits, kurām ir nodarīti miesas bojājumi vai kuras ir bijušas pakļautas briesmām, vai kuras ir cietušas no cilvēktiesību pārkāpumiem, kā arī to cilvēktiesību pārkāpumu smagums, kas ir saistīti ar noziedzīgā nodarījuma radīto kaitējumu videi;

(eb) nodarītā kaitējuma finansiālā ietekme;

(ec) finansiālie ieguvumi, kurus noziedzīga nodarījuma izdarītājs ir guvis, veicot noziedzīgo nodarījumu;

(ed) uzticamības pārbaudes pienākumu smags pārkāpums vai nolaidība;

(ee) ietekmes uz kādu personu vai personām, tostarp vietējo kopienu cilvēktiesībām, nopietnība;

4. Dalībvalstis nodrošina, ka to tiesību aktos ir noteikts, ka, novērtējot, vai darbība var radīt kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem 1. punkta a)–e), i), j), k) un p) apakšpunktā minēto noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanas, kriminālvajāšanas un iztiesāšanas nolūkos, ņem vērā šādus elementus:

- (a) rīcība ir saistīta ar darbību, ko

uzskata par riskantu vai bīstamu, un tās veikšanai ir vajadzīga atļauja, kas netika saņemta vai ievērota;

(b) kādā mērā ir pārsniegtas vērtības, parametri vai ierobežojumi, kas noteikti tiesību aktos vai darbības atļaujā;

(c) vai materiāls vai viela ir klasificēti kā bīstami vai kā citādi uzskaitīti kā kaitīgi videi vai cilvēku veselībai.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka to tiesību aktos ir noteikts, ka, novērtējot, vai daudzums irniecīgs vai ievērojams 1. punkta e), f), l), m) un n) apakšpunktā minēto noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanas, kriminālvajāšanas un iztiesāšanas nolūkos, ņem vērā šādus elementus:

(a) to priekšmetu skaits, uz kuriem attiecas noziedzīgais nodarījums;

(b) kādā mērā ir pārsniegts regulatīvais sliekšnis, vērtība vai cits obligātais parametrs;

(c) attiecīgo dzīvnieku vai augu sugu aizsardzības statuss;

(d) atjaunošanas izmaksas, kas saistītas ar videi nodarīto kaitējumu.

³³Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.).

³⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1107/2009 (2009. gada

uzskata par riskantu vai bīstamu, un tās veikšanai ir vajadzīga atļauja, kas netika saņemta vai ievērota;

(b) kādā mērā ir pārsniegtas vērtības, parametri vai ierobežojumi, kas noteikti tiesību aktos vai darbības atļaujā;

(c) vai materiāls vai viela ir klasificēti kā bīstami vai kā citādi uzskaitīti kā kaitīgi videi vai cilvēku veselībai.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka to tiesību aktos ir noteikts, ka, novērtējot, vai daudzums irniecīgs vai ievērojams 1. punkta e), f), l), m) un n) apakšpunktā minēto noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanas, kriminālvajāšanas un iztiesāšanas nolūkos, ņem vērā šādus elementus:

(a) to priekšmetu skaits, uz kuriem attiecas noziedzīgais nodarījums;

(b) kādā mērā ir pārsniegts regulatīvais sliekšnis, vērtība vai cits obligātais parametrs;

(c) attiecīgo dzīvnieku vai augu sugu aizsardzības statuss;

(d) atjaunošanas izmaksas, kas saistītas ar videi nodarīto kaitējumu.

³³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.).

³⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1107/2009 (2009. gada

21. oktobris) par augu aizsardzības līdzekļu
laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes
Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK
(OV L 309, 24.11.2009., 1.–50. lpp.).

³⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes
Regula (ES) Nr. 528/2012 (2012. gada
22. maijs) par biocīdu piedāvāšanu tirgū un
lietošanu (OV L 167, 27.6.2012., 1.–
123. lpp.).

³⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes
Regula (EK) Nr. 1272/2008 (2008. gada
16. decembris) par vielu un maisījumu
klasificēšanu, marķēšanu un iepakojumu un
ar ko groza un atceļ
Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un
groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006
(OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp.).

³⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes
Regula (ES) 2019/1021 (2019. gada
20. jūnijs) par noturīgiem organiskajiem
piesārņotājiem (OV L 169, 25.6.2019.,
45. lpp.).

³⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes
Direktīva 2011/92/ES (2011. gada
13. decembris) par dažu sabiedrisku un
privātu projektu ietekmes uz vidi
novērtējumu (OV L 26, 28.1.2012.,
1. lpp.).

³⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes
Direktīva 2008/98/EK (2008. gada
19. novembris) par atkritumiem un par
dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312,
22.11.2008., 3.–30. lpp.).

⁴⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes
Regula (EK) Nr. 1013/2006 (2006. gada
14. jūnijs) par atkritumu sūtījumiem
(OV L 190, 12.7.2006., 1. lpp.).

⁴¹ Eiropas Parlamenta un Padomes
Regula (ES) Nr. 1257/2013 (2013. gada

21. oktobris) par augu aizsardzības līdzekļu
laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes
Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK
(OV L 309, 24.11.2009., 1.–50. lpp.).

³⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes
Regula (ES) Nr. 528/2012 (2012. gada
22. maijs) par biocīdu piedāvāšanu tirgū un
lietošanu (OV L 167, 27.6.2012., 1.–
123. lpp.).

³⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes
Regula (EK) Nr. 1272/2008 (2008. gada
16. decembris) par vielu un maisījumu
klasificēšanu, marķēšanu un iepakojumu un
ar ko groza un atceļ
Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un
groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006
(OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp.).

³⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes
Regula (ES) 2019/1021 (2019. gada
20. jūnijs) par noturīgiem organiskajiem
piesārņotājiem (OV L 169, 25.6.2019.,
45. lpp.).

**^{37a} Eiropas Parlamenta un Padomes
Direktīva 2009/128/EK (2009. gada
21. oktobris), ar kuru nosaka Kopienas
sistēmu pesticīdu ilgspējīgas lietošanas
nodrošināšanai (OV L 309, 24.11.2009.,
71. lpp.).**

³⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes
Direktīva 2011/92/ES (2011. gada
13. decembris) par dažu sabiedrisku un
privātu projektu ietekmes uz vidi
novērtējumu (OV L 26, 28.1.2012.,
1. lpp.).

³⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes
Direktīva 2008/98/EK (2008. gada
19. novembris) par atkritumiem un par
dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312,
22.11.2008., 3.–30. lpp.).

⁴⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes
Regula (EK) Nr. 1013/2006 (2006. gada
14. jūnijs) par atkritumu sūtījumiem
(OV L 190, 12.7.2006., 1. lpp.).

⁴¹ Eiropas Parlamenta un Padomes
Regula (ES) Nr. 1257/2013 (2013. gada

20. novembris) par kuģu pārstrādi un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1013/2006 un Direktīvu 2009/16/EK (OV L 330, 10.12.2013., 1. lpp).

⁴² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/35/EK (2005. gada 7. septembris) par kuģu radīto piesārņojumu un par sankciju ieviešanu par pārkāpumiem (OV L 255, 30.9.2005., 11.–21. lpp.).

⁴³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/18/ES (2012. gada 4. jūlijs) par lielu ar bīstamām vielām saistītu avāriju risku pārvaldību, ar kuru groza un vēlāk atceļ Padomes Direktīvu 96/82/EK (Dokuments attiecas uz EEZ) (OV L 197, 24.7.2012., 1.–37. lpp.).

⁴⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES (2010. gada 24. novembris) par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17.–119. lpp.).

⁴⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/30/ES (2013. gada 12. jūnijs) par to darbību drošumu, kas saistītas ar naftas un gāzes nozares darbībām jūrā, un ar kuru groza Direktīvu 2004/35/EK (OV L 178, 28.6.2013., 66.–106. lpp.).

⁴⁶ Padomes Direktīva 2013/59/Euratom (2013. gada 5. decembris), ar ko nosaka drošības pamatstandartus aizsardzībai pret jonizējošā starojuma radītajiem draudiem un atceļ Direktīvu 89/618/Euratom, Direktīvu 90/641/Euratom, Direktīvu 96/29/Euratom, Direktīvu 97/43/Euratom un Direktīvu 2003/122/Euratom (OV L 13, 17.1.2014., 1.–73. lpp.).

⁴⁷ Padomes Direktīva 2014/87/Euratom

20. novembris) par kuģu pārstrādi un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1013/2006 un Direktīvu 2009/16/EK (OV L 330, 10.12.2013., 1. lpp).

⁴² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/35/EK (2005. gada 7. septembris) par kuģu radīto piesārņojumu un par sankciju ieviešanu par pārkāpumiem (OV L 255, 30.9.2005., 11.–21. lpp.).

^{42a} ***Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/56/EK (2008. gada 17. jūnijs), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai jūras vides politikas jomā (OV L, 25.6.2008., 19. lpp.).***

⁴³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/18/ES (2012. gada 4. jūlijs) par lielu ar bīstamām vielām saistītu avāriju risku pārvaldību, ar kuru groza un vēlāk atceļ Padomes Direktīvu 96/82/EK (Dokuments attiecas uz EEZ) (OV L 197, 24.7.2012., 1.–37. lpp.).

⁴⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES (2010. gada 24. novembris) par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17.–119. lpp.).

⁴⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/30/ES (2013. gada 12. jūnijs) par to darbību drošumu, kas saistītas ar naftas un gāzes nozares darbībām jūrā, un ar kuru groza Direktīvu 2004/35/EK (OV L 178, 28.6.2013., 66.–106. lpp.).

⁴⁶ Padomes Direktīva 2013/59/Euratom (2013. gada 5. decembris), ar ko nosaka drošības pamatstandartus aizsardzībai pret jonizējošā starojuma radītajiem draudiem un atceļ Direktīvu 89/618/Euratom, Direktīvu 90/641/Euratom, Direktīvu 96/29/Euratom, Direktīvu 97/43/Euratom un Direktīvu 2003/122/Euratom (OV L 13, 17.1.2014., 1.–73. lpp.).

⁴⁷ Padomes Direktīva 2014/87/Euratom

(2014. gada 8. jūlijs), ar kuru groza Direktīvu 2009/71/Euratom, ar ko izveido Kopienas kodoliekārtu kodoldrošības pamatstruktūru (OV L 219, 25.7.2014., 42.–52. lpp.).

⁴⁸ Padomes Direktīva 2013/51/Euratom (2013. gada 22. oktobris), ar ko nosaka iedzīvotāju veselības aizsardzības prasības attiecībā uz radioaktīvām vielām dzeramajā ūdenī (OV L 296, 7.11.2013., 12.–21. lpp.).

⁴⁹ Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7.–50. lpp.).

⁵⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7.–25. lpp.).

⁵¹ Padomes Regula (EK) Nr. 338/97 (1996. gada 9. decembris) par savvaļas dzīvnieku un augu sugu aizsardzību, reglamentējot to tirdzniecību (OV L 61, 3.3.1997., 1. lpp.).

⁵² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 995/2010 (2010. gada 20. oktobris), ar ko nosaka pienākumus tirgus dalībniekiem, kas laiž tirgū kokmateriālus un koka izstrādājumus (OV L 295, 12.11.2010., 23.–34. lpp.).

⁵³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1143/2014 (2014. gada 22. oktobris) par invazīvu svešzemju sugu introdukcijas un izplatīšanās profilaksi un pārvaldību (OV L 317, 4.11.2014., 35. lpp.).

⁵⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1005/2009 (2009. gada 16. septembris) par ozona slāni noārdošām vielām (OV L 286, 31.10.2009., 1.–30. lpp.).

⁵⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 517/2014 (2014. gada 16. aprīlis) par fluorētām siltumnīcefekta

(2014. gada 8. jūlijs), ar kuru groza Direktīvu 2009/71/Euratom, ar ko izveido Kopienas kodoliekārtu kodoldrošības pamatstruktūru (OV L 219, 25.7.2014., 42.–52. lpp.).

⁴⁸ Padomes Direktīva 2013/51/Euratom (2013. gada 22. oktobris), ar ko nosaka iedzīvotāju veselības aizsardzības prasības attiecībā uz radioaktīvām vielām dzeramajā ūdenī (OV L 296, 7.11.2013., 12.–21. lpp.).

⁴⁹ Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7.–50. lpp.).

⁵⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7.–25. lpp.).

⁵¹ Padomes Regula (EK) Nr. 338/97 (1996. gada 9. decembris) par savvaļas dzīvnieku un augu sugu aizsardzību, reglamentējot to tirdzniecību (OV L 61, 3.3.1997., 1. lpp.).

⁵² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 995/2010 (2010. gada 20. oktobris), ar ko nosaka pienākumus tirgus dalībniekiem, kas laiž tirgū kokmateriālus un koka izstrādājumus (OV L 295, 12.11.2010., 23.–34. lpp.).

⁵³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1143/2014 (2014. gada 22. oktobris) par invazīvu svešzemju sugu introdukcijas un izplatīšanās profilaksi un pārvaldību (OV L 317, 4.11.2014., 35. lpp.).

⁵⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1005/2009 (2009. gada 16. septembris) par ozona slāni noārdošām vielām (OV L 286, 31.10.2009., 1.–30. lpp.).

⁵⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 517/2014 (2014. gada 16. aprīlis) par fluorētām siltumnīcefekta

gāzēm un ar ko atceļ Regulu (EK)
Nr. 842/2006 (OV L 150, 20.5.2014., 195.–
230. lpp.).

gāzēm un ar ko atceļ Regulu (EK)
Nr. 842/2006 (OV L 150, 20.5.2014., 195.–
230. lpp.).

*^{55a} Eiropas Parlamenta un Padomes
Direktīva (ES) (..) par uzņēmumu
pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju un
ar ko groza Direktīvu (ES) 2019/1937 (OJ
L ..., .., ... lpp.).*

*^{55b} Eiropas Parlamenta un Padomes
Direktīva (ES) (..), ar ko attiecībā uz
korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu
groza Direktīvu 2013/34/ES, Direktīvu
2004/109/EK, Direktīvu 2006/43/EK un
Regulu (ES) Nr. 537/2014 (OJ L ..., ..., ...
lpp.).*

*^{55c} Padomes Pamatlēmums 2008/841/TI
(2008. gada 24. oktobris) par cīņu pret
organizēto noziedzību (OV L 300,
11.11.2008., 42. lpp.).*

Grozījums Nr. 30

Direktīvas priekšlikums 3.a pants (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

3.a pants (jauns)

Ekocīds

*Dalībvalstis savos tiesību aktos paredz
noziedzīgu nodarījumu — ekocīdu —,
kurš šīs direktīvas piemērošanas nolūkā
tiek kvalificēts kā smags noziedzīgs
nodarījums un tiek definēts kā nelikumīga
vai tīša rīcība, kas ir veikta, apzinoties, ka
ļoti liela ir iespējamība, ka videi tiks
nodarīts būtisks un plašs vai ilgstošs
kaitējums.*

Grozījums Nr. 31

Direktīvas priekšlikums 4. pants

Komisijas ierosinātais teksts

4. pants

Uzkūdišana, atbalstīšana, līdzdalība un mēģinājums

1. Dalībvalstis nodrošina, ka **uzkūdišana veikt** kādu no 3. panta 1. punktā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, **tā atbalstīšana** un līdzdalība tajā ir sodāma kā noziedzīgs nodarījums.
2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, **lai nodrošinātu**, ka **mēģinājums** izdarīt kādu no 3. panta 1. **punkta a), b), c), d), e), f), h), i), j), k), m), n), p) ii), q), r) apakšpunktā** minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ja tas izdarīts ar nodomu, **ir sodāms kā noziedzīgs nodarījums**.

Grozījums

4. pants

Uzkūdišana, atbalstīšana, līdzdalība un mēģinājums

1. Dalībvalstis nodrošina, ka **kūdišana uz** kādu no 3. panta **-1., 1a. un** 1. punktā **vai 3.a pantā** minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem un līdzdalība tajā ir sodāma kā noziedzīgs nodarījums.
2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, **ar kuriem tās nodrošina**, ka **par mēģinājumu** izdarīt kādu no 3. panta **-1., -1.a un 1. punktā un 3.a pantā minētajiem** minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ja tas **ir** izdarīts ar nodomu, **tieks noteikts sods kā par noziedzīgu nodarījumu**.

Grozījums Nr. 32

Direktīvas priekšlikums

5. pants – 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka par 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem piemēro iedarbīgus, samērīgus un atturošus kriminālsodus.

Grozījums

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka par 3., **3.a** un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem piemēro iedarbīgus, samērīgus un atturošus kriminālsodus.

Grozījums Nr. 33

Direktīvas priekšlikums

5. pants – 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, **lai nodrošinātu**, ka par 3. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ja tie izraisa vai var izraisīt

Grozījums

2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, **ar kuriem tās nodrošina**, ka par 3. **un 3.a** pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ja tie izraisa

cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus, piemērojamais maksimālais *brīvības atņemšanas sods ir* vismaz desmit *gadi*.

vai var izraisīt *kādas personas vai personu grupas* nāvi vai smagus miesas bojājumus vai citus smagus *cilvēktiesību pārkāpumus*, piemērojamais maksimālais *sods ir brīvības atņemšana* vismaz *uz* desmit *gadiem*.

Grozījums Nr. 34

Direktīvas priekšlikums

5. pants – 5. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

5. Dalībvalsts veic *arī visus* vajadzīgos pasākumus, *lai nodrošinātu*, ka fiziskām personām, kuras ir izdarījušas 3. un 4. pantā minētos noziedzīgos nodarījumus, *vajadzības gadījumā piemēro arī* papildu sankcijas vai *pasākumus*, tostarp:

- (a) pienākumu noteiktā laikposmā atjaunot vidi;
- (b) naudas sodus;
- (c) piekļuves aizliegumu publiskajam finansējumam, tostarp iepirkuma procedūrām, dotācijām un koncesijām, uz laiku vai pastāvīgi;
- (d) aizliegumu vadīt tāda veida iestādes, kas tika izmantotas noziedzīga nodarījuma izdarīšanā;
- (e) atļauju atsaukšanu attiecībā uz tādu darbību veikšanu, kuru rezultātā izdarīts noziedzīgais nodarījums;
- (f) pagaidu aizliegumus ieņemt veltētus vai publiskus amatus;
- (g) tāda tiesas lēmuma publicēšanu valsts vai Savienības mērogā, kas attiecas uz notiesāšanu vai piemērotajām sankcijām

Grozījums

5. Dalībvalsts veic vajadzīgos pasākumus, *ar kuriem tās nodrošina*, ka fiziskām personām, kuras ir izdarījušas 3., 3.a un 4. pantā minētos noziedzīgos nodarījumus, *var piemērot* papildu sankcijas vai *soda mērus*, tostarp:

- (a) pienākumu noteiktā laikposmā atjaunot vidi;
- (b) naudas sodus, *kas ir samērīgi kaitējumam, kurš ir nodarīts noziedzīgā nodarījuma rezultātā*;
- (c) piekļuves aizliegumu publiskajam finansējumam, tostarp iepirkuma procedūrām, dotācijām un koncesijām, *un licencēm* — uz laiku vai pastāvīgi;
- (d) aizliegumu vadīt tāda veida iestādes, kas tika izmantotas noziedzīga nodarījuma izdarīšanā;
- (e) atļauju atsaukšanu attiecībā uz tādu darbību veikšanu, kuru rezultātā izdarīts noziedzīgais nodarījums;
- (ea) *aizliegt veikt darbības, kuru rezultātā ir izdarīts noziedzīgais nodarījums*;
- (f) pagaidu aizliegumus ieņemt veltētus vai publiskus amatus;
- (g) tāda tiesas lēmuma publicēšanu valsts vai Savienības mērogā, kas attiecas uz notiesāšanu vai piemērotajām sankcijām

vai pasākumiem.

vai pasākumiem.

Grozījums Nr. 35

Direktīvas priekšlikums

6. pants – 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

2. Dalībvalstis arī **nodrošina**, ka juridiskas personas var saukt pie atbildības, ja 1. punktā **minētās personas veiktas nepietiekamas pārraudzības vai kontroles dēļ kādai šai personai pakļautai** personai ir bijusi iespēja izdarīt 3. un 4. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu šīs juridiskās personas labā.

Grozījums

2. Dalībvalstis **nodrošina** arī **to**, lai juridiskās personas var tikt sauktas pie atbildības, ja 1. punktā **minētā persona nav pietiekami īstenojusi pārraudzību vai kontroli pār savām piegādes ķēdēm, un tāpēc juridiskās personas pakļautībā esošai** personai ir bijusi iespēja izdarīt 3., 3.a un 4. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu šīs juridiskās personas labā.

Grozījums Nr. 36

Direktīvas priekšlikums

6. pants – 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

3. Juridisko personu atbildība saskaņā ar 1. un 2. punktu neizslēdz **kriminālvajāšanu** pret fiziskām personām, kuras ir 3. un 4. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu **izdarītājas, uzkūdtītājas** vai līdzdalībnieces.

Grozījums

3. Juridisko personu atbildība saskaņā ar 1. un 2. punktu neizslēdz **kriminālprocesa ierosināšanu** pret fiziskām personām, kuras ir **izdarījušas** 3., 3.a un 4. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu, **uz to ir kūdījušas** vai **ir bijušas tā** līdzdalībnieces.

Grozījums Nr. 37

Direktīvas priekšlikums

7. pants

7. pants

7. pants

Juridiskajām personām piemērojamās
sankcijas

Juridiskajām personām piemērojamās
sankcijas

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka juridiskajai personai, ko sauc pie atbildības saskaņā ar 6. panta 1. punktu, var piemērot iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas.

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka juridiskajai personai, ko sauc pie atbildības saskaņā ar 6. panta 1. punktu, var piemērot iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas.

2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka sankcijas vai pasākumi juridiskām personām, kas saskaņā ar 6. panta 1. punktu ir atbildīgas par 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ietver:

2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka sankcijas vai pasākumi juridiskām personām, kas saskaņā ar 6. panta 1. punktu ir atbildīgas par 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ietver:

(a) naudas sodu kā kriminālsodu vai naudas sodu, kas nav kriminālsods;

(a) naudas sodu kā kriminālsodu vai naudas sodu, kas nav kriminālsods;

(b) pienākumu noteiktā **termiņā** atjaunot vidi;

(b) pienākumu noteiktā **laikposmā** atjaunot vidi **un izmaksāt kompensāciju par nodarīto kaitējumu**;

(c) tiesību saņemt atbalstu vai priekšrocības no valsts atņemšanu;

(c) tiesību saņemt atbalstu vai priekšrocības no valsts atņemšanu;

(d) **uz laiku aizliegtu piekļuvi** publiskajam finansējumam, tostarp iepirkuma procedūrām, dotācijām un koncesijām;

(d) **piekļuves aizliegumu** publiskajam finansējumam, tostarp iepirkuma procedūrām, dotācijām un koncesijām, **un licencēm — uz laiku vai pastāvīgi**;

(e) pagaidu vai pastāvīgu aizliegumu veikt uzņēmējdarbību;

(e) pagaidu vai pastāvīgu aizliegumu veikt uzņēmējdarbību;

(f) atļauju atsaukšanu attiecībā uz tādu darbību veikšanu, kuru rezultātā izdarīts noziedzīgais nodarījums;

(f) atļauju atsaukšanu attiecībā uz tādu darbību veikšanu, kuru rezultātā izdarīts noziedzīgais nodarījums;

(g) pakļaušanu tiesas uzraudzībai;

(g) pakļaušanu tiesas uzraudzībai;

(h) likvidāciju ar tiesas lēmumu;

(h) likvidāciju ar tiesas lēmumu;

(i) pagaidu vai pastāvīgu to struktūru slēgšanu, kas izmantotas noziedzīga nodarījuma izdarīšanai;

(i) pagaidu vai pastāvīgu to struktūru slēgšanu, kas izmantotas noziedzīga nodarījuma izdarīšanai;

(j) uzņēmumu pienākumu ieviest uzticamības pārbaudes sistēmas, **lai uzlabotu** atbilstību vides standartiem;

(j) uzņēmumu pienākumu ieviest uzticamības pārbaudes sistēmas, **ar kurām uzlabo** atbilstību vides **un cilvēktiesību**

(k) tāda tiesas lēmuma publicēšanu, kas attiecas uz notiesāšanu vai piemērotajām sankcijām vai pasākumiem.

3. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka juridiskai personai, kuru sauc pie atbildības saskaņā ar 6. panta 2. punktu, tiek piemērotas sankcijas vai pasākumi, kas ir iedarbīgi, samērīgi un atturoši.

4. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka 3. panta 1. **punkta a)–j), n), q) un r) apakšpunktā** minētie noziedzīgie nodarījumi ir sodāmi ar naudas sodiem, kuru maksimālais apmērs nav mazāks par 5 % no juridiskās personas [uzņēmuma] kopējā apgrozījuma visā pasaulē finanšu gadā pirms lēmuma par naudas soda uzlikšanu.

5. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka 3. panta 1. punkta k), l), m), o), p) apakšpunktā minētie noziedzīgie nodarījumi ir sodāmi ar naudas sodiem, kuru maksimālais apmērs nav mazāks par 3 % no juridiskās personas [uzņēmuma] kopējā apgrozījuma visā pasaulē finanšu gadā pirms lēmuma par naudas soda uzlikšanu.

6. Dalībvalstis veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka nelikumīgā peļņa, kas gūta, veicot noziedzīgo nodarījumu, un juridiskās personas gada apgrozījums tiek ņemti vērā, pieņemot lēmumu par atbilstošu naudas soda apmēru saskaņā ar

standartiem **un saistībām**;

(k) tāda tiesas lēmuma publicēšanu, kas attiecas uz notiesāšanu vai piemērotajām sankcijām vai pasākumiem;

(ka) kopienas pakalpojumus par labu videi;

(kb) finansiālus ieguldījumus vides vai cilvēktiesību organizācijās, jo īpaši jaunattīstības valstīs;

(kc) atvairīšanos un vēršanos pie cietušajiem pēc piedošanas;

(kd) akciju vai sociālā kapitāla piešķiršanu cietušajiem jaunattīstības valstīs.

3. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka juridiskai personai, kuru sauc pie atbildības saskaņā ar 6. panta 2. punktu, tiek piemērotas sankcijas vai pasākumi, kas ir iedarbīgi, samērīgi un atturoši.

4. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka 3. panta -1., -1.a un 1. **punktā** minētie noziedzīgie nodarījumi ir sodāmi ar naudas sodiem, kuru maksimālais apmērs nav mazāks par 15 % no juridiskās personas [uzņēmuma] kopējā apgrozījuma visā pasaulē finanšu gadā pirms lēmuma par naudas soda uzlikšanu.

6. Dalībvalstis veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka nelikumīgā peļņa, kas gūta, veicot noziedzīgo nodarījumu, un juridiskās personas gada apgrozījums tiek ņemti vērā, pieņemot lēmumu par atbilstošu naudas soda apmēru saskaņā ar

1. punktu.

1. punktu.

6.a Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, ar kuriem tās nodrošina, ka par 3.a pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem pienākas naudas sodi, kurus maksā juridiskās personas, kas ir izdarījušas noziedzīgus nodarījumus pret vidi, un kuru minimālais apmērs ir diapazonā 15–30 % no attiecīgās juridiskās personas kopējā apgrozījuma visā pasaulē finanšu gadā pirms lēmuma par naudas soda uzlikšanu, bet maksimālais ir summa, kas ir nepieciešama, lai novērstu videi nodarīto kaitējumu un izmaksātu atlīdzību un kompensētu zaudējumus, kurus ir cietušas juridiskas un fiziskas personas.

Grozījums Nr. 38

Direktīvas priekšlikums 8. pants

Komisijas ierosinātais teksts

8. pants

Atbildību pastiprinoši apstākļi

Ja vien turpmāk minētie apstākļi jau nav daļa no 3. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu sastāva elementiem, dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka attiecībā uz 3. un 4. pantā minētajiem attiecīgajiem noziedzīgajiem nodarījumiem par atbildību pastiprinošiem apstākļiem var uzskatīt šādus apstākļus:

(a) noziedzīgais nodarījums ir izraisījis **cilvēka** nāvi vai smagus miesas bojājumus;

Grozījums

8. pants

Atbildību pastiprinoši apstākļi

Ja vien turpmāk minētie apstākļi jau nav daļa no 3. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu sastāva elementiem, dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka attiecībā uz 3. un 4. pantā minētajiem attiecīgajiem noziedzīgajiem nodarījumiem par atbildību pastiprinošiem apstākļiem var uzskatīt šādus apstākļus:

(a) noziedzīgais nodarījums ir izraisījis **personas vai personu grupas** nāvi vai smagus miesas bojājumus;

(aa) noiedzīgais nodarījums ir radījis nopietnu ietekmi uz tās jaunattīstības valsts iedzīvotāju vai vietējo kopienu cilvēktiesībām, kurā ir nodarīts kaitējums videi, vai ievērojamus ekonomiskus zaudējumus vai zaudējumus šādu

iedzīvotāju vai vietējo kopienu kultūrai un tradīcijām;

(ab) no noziedzīgā nodarījuma ir cietuši vai varētu ciest neaizsargātas grupas, piemēram, bērni, jaunieši, sievietes, personas ar invaliditāti, vecāka gadagājuma cilvēki vai pirmiedzīvotāju kopienas;

(ac) noziedzīgais nodarījums ir izraisījis vai radīs smagus zaudējumus nākamajām paaudzēm;

(ad) noziedzīgais nodarījums ir izdarīts, ļaunprātīgi izmantojot pastāvošos trūkumus jaunattīstības valstu tiesiskuma un pārvaldības sistēmās un jo īpaši izmantojot korupciju, iebiedēšanu vai vardarbību;

(ae) noziedzīgais nodarījums ir izdarīts, klaji pārkāpjot esošās uzticamības pārbaužu sistēmas vai neievērojot saistītos kompetento iestāžu lēmumus;

(b) noziedzīgais nodarījums ir iznīcinājis ekosistēmu vai radījis tai neatgriezenisku vai ilgstošu būtisku kaitējumu;

(b) noziedzīgais nodarījums ir iznīcinājis ekosistēmu vai radījis tai neatgriezenisku vai ilgstošu būtisku kaitējumu;

(ba) nozieguma rezultātā ir nodarīts kaitējums ar tiesību aktiem aizsargājamai teritorijai kādā no trešām valstīm;

(c) noziedzīgais nodarījums izdarīts noziedzīgas organizācijas ietvaros Pamatlēmuma 2008/841/TI nozīmē;

(c) noziedzīgais nodarījums izdarīts noziedzīgas organizācijas ietvaros Pamatlēmuma 2008/841/TI nozīmē;

(d) noziedzīgais nodarījums bija saistīts ar *nepatiesu* vai viltotu dokumentu izmantošanu;

(d) noziedzīgais nodarījums bija saistīts ar *fiktīvu* vai viltotu dokumentu izmantošanu *vai Direktīvas (ES) ../. [Direktīva par korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu] smagu pārkāpumu;*

(e) noziedzīgo nodarījumu izdarījusi valsts amatpersona, pildot savus pienākumus;

(e) noziedzīgo nodarījumu izdarījusi valsts amatpersona, pildot savus pienākumus;

(ea) likumpārkāpējs ieņem politisku amatu vai viņam ir uzticēti nozīmīgi publiski pienākumi;

(f) pārkāpējs iepriekš ir izdarījis

(f) pārkāpējs iepriekš ir izdarījis

līdzīgus vides tiesību aktu pārkāpumus;

(g) noziedzīgais nodarījums tieši vai netieši radīja vai bija gaidāms, ka tas radīs ievērojamus finansiālus ieguvumus vai ļaus izvairīties no ievērojamiem izdevumiem;

(h) pārkāpēja rīcība rada atbildību par kaitējumu videi, bet pārkāpējs nepilda savu pienākumu veikt korigējošas darbības saskaņā ar Direktīvas 2004/35/EK⁵⁷ 6. pantu;

(i) pārkāpējs nesniedz palīdzību pārbaužu veicējam un citām izpildiestādēm gadījumos, kad šāda prasība ir noteikta tiesību aktos;

(j) pārkāpējs aktīvi traucē pārbaudes, muitas kontroli vai izmeklēšanas darbības vai iebiedē vai ietekmē lieciniekus vai sūdzības iesniedzējus.

līdzīgus vides tiesību aktu pārkāpumus;

(fa) noziedzīgais nodarījums ir izdarīts kopā ar citiem noziedzīgiem nodarījumiem;

(g) noziedzīgais nodarījums tieši vai netieši radīja vai bija gaidāms, ka tas radīs ievērojamus finansiālus ieguvumus vai ļaus izvairīties no ievērojamiem izdevumiem;

(h) pārkāpēja rīcība rada atbildību par kaitējumu videi, bet pārkāpējs nepilda savu pienākumu veikt korigējošas darbības saskaņā ar Direktīvas 2004/35/EK 6. pantu;

(i) pārkāpējs nesniedz palīdzību pārbaužu veicējam un citām izpildiestādēm gadījumos, kad šāda prasība ir noteikta tiesību aktos;

(j) pārkāpējs aktīvi traucē pārbaudes, muitas kontroli vai izmeklēšanas darbības vai iebiedē vai ietekmē lieciniekus vai sūdzības iesniedzējus;

(ja) noziedzīgais nodarījums ir radījis nopietnus ievainojumus cilvēktiesību vai vides aizstāvjiem, žurnālistiem, NVO locekļiem vai personām, kas ziņo par noziedzīgiem nodarījumiem, vai ir izraisījis minēto personu nāvi vai ietver sevī šādu personu piespiešanu vai uzbrukumu tām.

⁵⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/35/EK (2004. gada 21. aprīlis) par atbildību vides jomā attiecībā uz videi nodarītā kaitējuma novēršanu un atlīdzināšanu (OV L 143, 30.4.2004., 56.–75. lpp.).

⁵⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/35/EK (2004. gada 21. aprīlis) par atbildību vides jomā attiecībā uz videi nodarītā kaitējuma novēršanu un atlīdzināšanu (OV L 143, 30.4.2004., 56.–75. lpp.).

Grozījums Nr. 39

Direktīvas priekšlikums

9. pants – 1. daļa – a apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(a) pārkāpējs atjauno dabu iepriekšējā stāvoklī;

(a) pārkāpējs atjauno dabu iepriekšējā stāvoklī *vai maksā taisnīgu atlīdzību cietušajiem;*

Grozījums Nr. 40

Direktīvas priekšlikums

9. pants – 1. daļa – ba apakšpunkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(ba) pārkāpējs atzīst savu vainu un izmaksā atlīdzību, kas ir pietiekama, lai novērstu videi nodarīto kaitējumu, un taisnīgu atlīdzību cietušajiem;

Pamatojums

Ir svarīgi ļaut samazināt sodu, ja likumpārkāpējs atzīst savu vainu, lai saīsinātu izmeklēšanas laiku un procedūru izmaksas, un pabeigt procesu pēc iespējas ātrāk, tādējādi nodrošinot savlaicīgu taisnīgumu cietušajiem un izvairoties no turpmākām ciešanām. Soda samazināšanai vajadzētu būt atkarīgai no taisnīgas kompensācijas cietušajiem un videi.

Grozījums Nr. 41

Direktīvas priekšlikums

10. pants – 1.a daļa (jauna)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

Dalībvalstis pieņem vajadzīgos pasākumus, ar kuriem konfiscētos aktīvus integrē sociālajos fondos, kas ir paredzēti vides atjaunošanas projektu īstenošanai vidē, kurai ir nodarīts kaitējums, un cietušajās vietējās kopienās, jo īpaši jaunattīstības valstīs.

Pamatojums

Tāpat kā dažas valstis jau to dara ar līdzekļiem, kas ir konfiscēti, apkarojot narkotisko vielu noziedzīgos nodarījumus, ar vidi saistītu noziegumu peļņa un instrumenti, no konfiscētajiem aktīviem izveidojot sociālos vai vides fondus, var tikt veltīti dabas teritoriju atjaunošanai vai to darbību uzlabošanai, ar kurām, sauc pie atbildības par noziegumiem pret vidi. Turklāt šādā veidā papildus tam sabiedrībai tiešākā un redzamākā veidā tiek demonstrēta cīņa pret noziedzīgiem nodarījumiem vides jomā.

Grozījums Nr. 42

Direktīvas priekšlikums 10. pants – 1.b daļa (jauna)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, ar kuriem tās nodrošina, ka noziegumu pret vidi veicējiem konfiscētie līdzekļi vai aktīvi tiek atgriezti jaunattīstības valstīs, kurās nodarījums ir bijis izdarīts, vienlaikus gādājot par to, ka tie tiek izmantoti piemērotiem mērķiem, piemēram, videi nodarītā kaitējuma atjaunošanai, kompensācijām cietušajiem un vietējām kopienu, cietušo iedzīvotāju dzīves apstākļu uzlabošanai vai tiesiskuma sistēmu stiprināšanai attiecīgajā jaunattīstības valstī.

Pamatojums

Daudzi noziegumi pret vidi, kas ir pastrādāti jaunattīstības valstīs, ir saistīti ar organizēto noziedzību un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju. Programmas 2030. gadam 16.4. mērķī ir noteikts mērķis “stiprināt nozagto aktīvu atgūšanu un atgriešanu”. Šī direktīva ir uzskatāma par iespēju Savienībai dot ieguldījumu šā mērķa sasniegšanā, ļaujot tajos noziegumos pret vidi gūtos ieņēmumus, kas ir izdarīti jaunattīstības valstīs, bet par kuriem kriminālvajāšana tiek veikta un notiesājoši spriedumi tiek pieņemti dalībvalstīs, atgriezt atpakaļ uz šīm valstīm, vienlaikus nodrošinot, ka tie tiek izmantoti atbilstīgiem mērķiem.

Grozījums Nr. 43

Direktīvas priekšlikums 11. pants – 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

1. Attiecībā uz 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, **lai paredzētu** noilguma termiņu, kas ir pietiekami ilgs **pēc noziedzīga** nodarījuma izdarīšanas **dienas**, lai veiktu noziedzīga nodarījuma **rezultatīvu** izmeklēšanu,

1. Attiecībā uz 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, **ar kuriem paredz** noilguma termiņu, kas ir pietiekami ilgs **un ko sāk skaitīt ar attiecīgā noziedzīgā** nodarījuma izdarīšanas **dienu vai ar informācijas par**

kriminālvajāšanu, iztiesāšanu un tiesas lēmuma pieņemšanu.

vides kaitējumu vai cilvēktiesību pārkāpuma saņemšanas vai sniegšanas dienu, lai nodrošinātu minētā noziedzīgā nodarījuma efektīvu izmeklēšanu, it sevišķi, ja tas ir starptautisks noziedzīgs nodarījums vides jomā, ir veikts jaunattīstības valstī un tā veikšanā ir piedalījusies organizētā noziedzība. Attiecībā uz 3.a pantā minēto noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanu, kriminālvajāšanu par tiem, to izskatīšanu tiesas sēdēs un sprieduma taisīšanu ar tiem saistītās lietās noilguma termiņu nenosaka.

Grozījums Nr. 44

Direktīvas priekšlikums
11. pants – 1.a punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

1.a Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, ar kuriem nodrošina, ka 3. un 4. panta minētiem noziedzīgiem nodarījumiem noilguma termiņu nesāk skaitīt, kamēr ar attiecīgiem zinātniskiem līdzekļiem nav pilnībā noskaidrots videi nodarītais kaitējums.

Grozījums Nr. 45

Direktīvas priekšlikums
11. pants – 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

3. Atkāpjoties no 2. punkta, dalībvalstis var noteikt noilguma termiņu, kas ir īsāks nekā desmit gadi, bet nav īsāks par četriem gadiem, ar noteikumu, ka šo laikposmu var pārtraukt vai apturēt konkrētu darbību gadījumā.

svītrots

Grozījums Nr. 46

Direktīvas priekšlikums
12. pants – 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

1. Katra dalībvalsts veic vajadzīgos pasākumus, **lai noteiktu** savu jurisdikciju attiecībā uz 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ja:
- (a) noziedzīgais nodarījums pilnībā vai daļēji izdarīts šīs valsts teritorijā;
 - (b) noziedzīgais nodarījums izdarīts uz kuģa vai gaisa kuģī, kas reģistrēts šajā valstī vai kuģo/lido ar tās karogu;
 - (c) kaitējums ir nodarīts šīs valsts teritorijā;
 - (d) pārkāpējs ir šīs valsts pilsonis vai pastāvīgais iedzīvotājs.

Grozījums

1. Katra dalībvalsts veic vajadzīgos pasākumus, **ar kuriem tās nosaka** savu jurisdikciju attiecībā uz 3., **3.a** un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ja:
- (a) noziedzīgais nodarījums pilnībā vai daļēji izdarīts šīs valsts teritorijā;
 - (b) noziedzīgais nodarījums izdarīts uz kuģa vai gaisa kuģī, kas reģistrēts šajā valstī vai kuģo/lido ar tās karogu;
 - (c) kaitējums ir nodarīts šīs valsts teritorijā;
 - (d) pārkāpējs ir šīs valsts pilsonis vai pastāvīgais iedzīvotājs **neatkarīgi no tā, vai noziedzīgais nodarījums ir izdarīts kādā ES dalībvalstī vai trešā valstī;**
- (da) noziedzīgais nodarījums ir izdarīts tādas juridiskās personas labā, kas ir reģistrēta tās teritorijā;**

Grozījums Nr. 47

Direktīvas priekšlikums
12. pants – 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

2. Dalībvalsts **informē Komisiju, ja tā nolemj paplašināt** savu jurisdikciju, **lai aptvertu** 3. un 4. pantā **minētos noziedzīgos nodarījumus**, kas **veikti** ārpus tās teritorijas, ja:
- (a) noziedzīgais nodarījums ir izdarīts tādas juridiskās personas labā, kas veic uzņēmējdarbību tās teritorijā;
 - (b) noziedzīgais nodarījums ir izdarīts pret kādu no tās pilsoņiem vai pastāvīgajiem iedzīvotājiem;
 - (c) noziedzīgais nodarījums ir **radījis**

Grozījums

2. Dalībvalsts **veic vajadzīgos pasākumus, ar kuriem tās paplašina** savu jurisdikciju, **to attiecinot arī uz 3., 3.a** un 4. pantā **minētiem noziedzīgiem nodarījumiem**, kas **ir izdarīti** ārpus tās teritorijas, ja:
- (a) noziedzīgais nodarījums ir izdarīts tādas juridiskās personas labā, kas veic uzņēmējdarbību tās teritorijā;
 - (b) noziedzīgais nodarījums ir izdarīts pret kādu no tās pilsoņiem vai pastāvīgajiem iedzīvotājiem;
 - (c) noziedzīgais nodarījums ir **nopietni**

nopietnu risku videi tās teritorijā.

Ja kāds no 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem ir vairāk nekā vienas dalībvalsts jurisdikcijā, šīs dalībvalstis sadarbojas, lai noteiktu, kura dalībvalsts veiks kriminālprocesu. Attiecīgā gadījumā un saskaņā ar Padomes Pamatlēmuma 2009/948/TI⁵⁹ 12. pantu lietu nodod Eurojust.

⁵⁹ Padomes Pamatlēmums 2009/948/TI (2009. gada 30. novembris) par jurisdikcijas īstenošanas konfliktu novēršanu un atrisināšanu kriminālprocesā (OV L 328, 15.12.2009., 42. lpp.).

Grozījums Nr. 48

Direktīvas priekšlikums 12. pants – 3.b punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

apdraudējis vidi vai bioloģisko daudzveidību attiecīgās valsts teritorijā.

Ja kāds no 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem ir vairāk nekā vienas dalībvalsts jurisdikcijā, šīs dalībvalstis sadarbojas, lai noteiktu, kura dalībvalsts veiks kriminālprocesu. Attiecīgā gadījumā un saskaņā ar Padomes Pamatlēmuma 2009/948/TI⁵⁹ 12. pantu lietu nodod Eurojust.

⁵⁹ Padomes Pamatlēmums 2009/948/TI (2009. gada 30. novembris) par jurisdikcijas īstenošanas konfliktu novēršanu un atrisināšanu kriminālprocesā (OV L 328, 15.12.2009., 42. lpp.).

Grozījums

3.b Dalībvalstis nosaka savu tiesu iestāžu universālu jurisdikciju attiecībā uz saukšanu pie atbildības par 3.a pantā minēto noziedzīgo nodarījumu un sprieduma taisīšanu lietā par to, lai tādējādi nepieļautu videi nodarītā kaitējuma eksternalizēšanu gadījumā, ja noziegums nav izdarīts tās teritorijā, ja attiecīgo noziedzīgo nodarījumu ir izdarījis trešās valsts valstspiederīgais, ja tajā cietušais ir trešās valsts valstspiederīgais, kā arī tad, ja attiecīgā valsts noziedzīgā nodarījuma rezultātā cietusi nav.

Pamatojums

Noziegumiem pret vidi bieži vien ir pārrobežu raksturs. Lai nepieļautu videi nodarītā kaitējuma eksternalizēšanu uz trešām valstīm, būtu jāparedz iespēja sodīt juridisku vai fizisku personu par noziegumiem, kas ir izdarīti trešā valstī, sevišķi ekocīda gadījumā.

Grozījums Nr. 49

PE731.806v02-00

50/61

AD\1268180LV.docx

Direktīvas priekšlikums
13. pants – 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka aizsardzība, kas piešķirta saskaņā ar **Direktīvu** (ES) 2019/1937, ir piemērojama **personām**, kuras ziņo par šīs direktīvas 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.

Grozījums

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka aizsardzība, kas **ir** piešķirta saskaņā ar **Direktīvas** (ES) 2019/1937 **4. pantu**, ir piemērojama **fiziskām un juridiskām personām**, kuras ziņo par šīs direktīvas 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.

Grozījums Nr. 50

Direktīvas priekšlikums
13. pants – 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, **lai nodrošinātu**, ka personām, kuras ziņo par šīs direktīvas 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem un sniedz pierādījumus vai citādi sadarbojas šādu noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanā, kriminālvajāšanā vai iztiesāšanā, tiek sniegts nepieciešamais atbalsts un palīdzība saistībā ar kriminālprocesu.

Grozījums

2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, **ar kuriem tās nodrošina**, ka **fiziskām un juridiskām** personām, kuras ziņo par šīs direktīvas 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem un sniedz pierādījumus vai citādi sadarbojas šādu noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanā, kriminālvajāšanā vai iztiesāšanā, tiek sniegts nepieciešamais atbalsts un palīdzība saistībā ar kriminālprocesu.

Pamatojums

Gan fiziskās, gan juridiskās personas būtu jāaizsargā, ja tās ziņo par noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi vai palīdz izmeklēšanā. Ir jāpanāk tas, ka tiek aizsargātas arī pilsoniskās sabiedrības organizācijas (PSO), kas bieži vien atrodas uz noziedzīgu nodarījumu pret vidi atklāšanas “ugunslīnijas”.

Grozījums Nr. 51

Direktīvas priekšlikums
14. pants – 1. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

Dalībvalstis nodrošina, ka saskaņā ar valsts tiesību sistēmu **attiecīgās sabiedrības daļas locekļiem** ir **atbilstīgas** tiesības piedalīties tiesvedībā par 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, piemēram, kā civilprasītājiem.

Dalībvalstis nodrošina, ka saskaņā ar valsts tiesību sistēmu **attiecīgajai sabiedrībai** ir **atbilstošas** tiesības piedalīties tiesvedībā par 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, piemēram, kā civilprasītājiem **vai privātiem apsūdzības cēlējiem**.

Grozījums Nr. 52

Direktīvas priekšlikums 14. pants – 1.a daļa (jauna)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

Dalībvalstis nodrošina, ka šāda informācija tiek uzskatīta par sabiedriski nozīmīgu un tiek piedāvāta attiecīgās sabiedrības daļas uzmanībai:

(a) jebkāda tiesas procesa galīgais spriedums;

(b) informācija sabiedrības locekļiem par pašreizējo stāvokli tiesvedībā, izņemot atsevišķus gadījumus, kad attiecīgās lietas pienācīgu izskatīšanu varētu negatīvi ietekmēt šādas informācijas izpaušana.

Pamatojums

Plašai sabiedrībai būtu jāpiešķir minimāls tiesību līmenis, lai tā varētu pārstāvēt dabu kā personu, kas ir cietusi noziedzīgā nodarījumā pret vidi.

Grozījums Nr. 53

Direktīvas priekšlikums 15. pants – 1. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

Dalībvalstis veic **atbilstīgas** darbības, piemēram, informēšanas un **informētības** veicināšanas kampaņas un pētniecības un izglītības programmas, kuru mērķis ir samazināt noziedzīgu nodarījumu pret vidi kopējo skaitu, veicināt informētību un

Dalībvalstis veic **atbilstošas** darbības, piemēram, **izmanto preventīvus tiesībaizsardzības instrumentus**, informēšanas un **izpratnes** veicināšanas kampaņas un pētniecības un izglītības programmas, kuru mērķis ir samazināt

samazināt risku kļūt par cietušo noziedzīgā nodarījumā pret vidi. Vajadzības gadījumā dalībvalstis rīkojas sadarbībā ar attiecīgajām ieinteresētajām personām.

noziedzīgu nodarījumu pret vidi kopējo skaitu, veicināt *sabiedrisko* informētību un samazināt risku kļūt par cietušo noziedzīgā nodarījumā pret vidi. Vajadzības gadījumā dalībvalstis rīkojas sadarbībā ar attiecīgajām ieinteresētajām personām.

Grozījums Nr. 54

Direktīvas priekšlikums 15. pants – 1.a daļa (jauna)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

Dalībvalstis nodrošina arī savu to fizisko un juridisko personu iekšzemes un Eiropas vides uzticamības pārbaudes pienākumu efektīvu īstenošanu un izpildes panākšanu piegādes ķēdēs, kas darbojas jaunattīstības valstīs, kā tas ir noteikts Direktīvā (ES) ... [Korporatīvās uzticamības pārbaudes ilgtspējas jomā direktīva].

Grozījums Nr. 55

Direktīvas priekšlikums 15.a pants (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

15.a pants

Ir jāuzlabo administratīvo pārbaucēju sistēmu stiprināšana un jaunu tehnoloģiju izmantošana, piemēram, Zemes novērošanas izmantošana, lai novērstu un atklātu noziedzīgus nodarījumus pret vidi, jo īpaši tos, kas ir izdarīti jaunattīstības valstīs.

Grozījums Nr. 56

Direktīvas priekšlikums 16. pants – 1. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Dalībvalstis nodrošina, ka valsts iestādēm, kas atklāj, izmeklē, iztiesā noziedzīgus nodarījumus pret vidi **vai** veic kriminālvajāšanu saistībā ar tiem, ir pietiekams skaits kvalificētu darbinieku un pietiekami finanšu, tehniskie un tehnoloģiskie resursi, kas vajadzīgi, lai tās varētu rezultatīvi pildīt savas funkcijas, kas saistītas ar šīs direktīvas īstenošanu.

Grozījums Nr. 57

**Direktīvas priekšlikums
17. pants – 1. daļa**

Komisijas ierosinātais teksts

Neskarot tiesu neatkarību un atšķirības tiesu iestāžu organizācijā Savienībā, dalībvalstis prasa, lai personas, kas atbildīgas par kriminālprocesos iesaistīto tiesnešu, prokuroru, policijas, tiesu iestāžu darbinieku un kompetento iestāžu darbinieku apmācību, regulāri nodrošinātu tādu **specializētu apmācību saistībā ar** šīs direktīvas **mērķiem, kas atbilst** iesaistīto darbinieku un iestāžu darba funkcijām.

Grozījums Nr. 58

**Direktīvas priekšlikums
18. pants – 1. daļa**

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

Dalībvalstis nodrošina, ka valsts iestādēm, kas **profilaktiski nepieļauj**, atklāj, izmeklē **vai** iztiesā noziedzīgus nodarījumus pret vidi **un** veic kriminālvajāšanu saistībā ar tiem, ir pietiekams skaits kvalificētu darbinieku un pietiekami finanšu, tehniskie un tehnoloģiskie resursi, kas **ir** vajadzīgi, lai tās varētu rezultatīvi pildīt savas funkcijas, kas **ir** saistītas ar šīs direktīvas īstenošanu.

Grozījums

Neskarot tiesu neatkarību un atšķirības tiesu iestāžu organizācijā Savienībā, dalībvalstis prasa, lai personas, kas **ir** atbildīgas par kriminālprocesos iesaistīto tiesnešu, prokuroru, policijas, tiesu iestāžu darbinieku un kompetento iestāžu darbinieku, **tostarp vides ekspertu,** apmācību, regulāri nodrošinātu **specializētu apmācību, jo īpaši** tādu **noziedzīgu nodarījumu pret vidi gadījumā, kurus ir izdarījušas noziedzīgas organizācijas, lai sasniegtu** šīs direktīvas **mērķus un nodrošinātu atbilstību** iesaistīto darbinieku un iestāžu darba funkcijām. **Īpašu uzmanību pievērš specializētai apmācībai par starptautisku noziedzīgu nodarījumu pret vidi izmeklēšanu un saukšanu pie atbildības par tiem.**

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, **lai nodrošinātu**, ka 3. un 4. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanas vai kriminālvajāšanas vajadzībām ir pieejami iedarbīgi izmeklēšanas instrumenti, piemēram, tādi, kurus izmanto organizētās noziedzības vai citos smagu noziegumu gadījumos.

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, **ar kuriem tās nodrošina** ka **arī** 3. un 4. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanas vai kriminālvajāšanas vajadzībām ir pieejami iedarbīgi izmeklēšanas instrumenti, piemēram, tādi, kurus izmanto organizētās noziedzības, **kibernoziegumu, finanšu noziegumu** vai citos smagu noziegumu gadījumos.

Grozījums Nr. 59

Direktīvas priekšlikums 19.a pants (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

19.a pants

Dalībvalstu savstarpējā sadarbība un sadarbība ar Savienības struktūrām, birojiem un aģentūrām un ar jaunattīstības valstīm

1. Dalībvalstis nodrošina efektīvu koordināciju un pārrobežu sadarbību ar citām dalībvalstīm un Savienību, tostarp ar tās specializētajām struktūrām, birojiem un aģentūrām, piemēram, Eiropas Savienības Aģentūru tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās (Eurojust), Eiropas Savienības Aģentūru tiesībsardzības sadarbībai (Europolu), Eiropas Prokuratūru, Eiropas Savienības Tiesībsardzības apmācības aģentūru (CEPOL) un Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru.

2. Dalībvalstis pastiprina starptautisko tiesu iestāžu sadarbību un jo īpaši sadarbību ar jaunattīstības valstīm, lai padarītu spēcīgākas to tiesiskumu un pārvaldības sistēmas nolūkā īstenot efektīvus mehānismus, ar kuriem novērš un apkaro noziedzīgus nodarījumus pret vidi.

3. Komisija pastiprina veidus, kā uzlabot starptautisko un attīstības sadarbību un atbalstīt jaunattīstības

valstis, veicot efektīvus pasākumus, ar kuriem uzlabo spēju veidošanu, jo īpaši, ieviešot tehniskās palīdzības programmas, ar kurām tās var uzlabot to administratīvās, tiesu un tiesību sistēmas nolūkā efektīvāk novērst un apkarot noziedzīgus nodarījumus pret vidi.

Grozījums Nr. 60

Direktīvas priekšlikums

20. pants – 1. punkts – a apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts

(a) valsts politikas mērķi un prioritātes šajā *pārkāpumu* jomā;

Grozījums

(a) valsts politikas mērķi un prioritātes šajā *noziedzīgo nodarījumu* jomā, *tostarp starptautiskās organizētās vides noziedzības, kā arī tādas korupcijas un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nepieļaušana un apkarošana, kas ir saistītas ar šādiem noziedzīgiem nodarījumiem, ja tie ietekmē jaunattīstības valstis;*

Grozījums Nr. 61

Direktīvas priekšlikums

20. pants – 1. punkts – b apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts

(b) visu *to* kompetento iestāžu *pienākumi un atbildība, kas iesaistītas šāda veida noziedzīgu nodarījumu apkarošanā;*

Grozījums

(b) *šāda veida nodarījumu apkarošanā iesaistīto visu* kompetento iestāžu, *kā arī citu dalībnieku, piemēram, pilsoniskās sabiedrības un privātā sektora, lomu un atbildību;*

Grozījums Nr. 62

Direktīvas priekšlikums

20. pants – 1. punkts – c apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts

(c) kompetento iestāžu koordinācijas

Grozījums

(c) kompetento iestāžu koordinācijas

un sadarbības veidi;

un sadarbības veidi, *kā arī to koordinācijas un sadarbības ar citiem iesaistītajiem subjektiem, piemēram, ar pilsonisko sabiedrību, veidi;*

Grozījums Nr. 63

Direktīvas priekšlikums 20. pants – 1. punkts – e apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts

(e) nepieciešamie resursi un tas, kā tiks atbalstīta tiesībaizsardzības speciālistu specializācija;

Grozījums

(e) nepieciešamie ***un piešķirtie*** resursi un tas, kā tiks atbalstīta tiesībaizsardzības speciālistu specializācija ***un kā mācību programmās tiks iekļautas daudzdisciplināras pieejas;***

Grozījums Nr. 64

Direktīvas priekšlikums 20. pants – 1. punkts – f apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts

(f) procedūras un mehānismi ***sasniegto rezultātu regulārai uzraudzīšanai*** un ***izvērtēšanai;***

Grozījums

(f) ***sasniegto rezultātu regulāras uzraudzīšanas un izvērtēšanas*** procedūras un mehānismi, ***tostarp atskaites punkts*** un ***izmantotie rādītāji;***

Grozījums Nr. 65

Direktīvas priekšlikums 20. pants – 1. punkts – ga apakšpunkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(ga) palīdzība cietušajiem jaunattīstības valstīs un viņu aizsardzība, jo īpaši palīdzība neaizsargātā situācijā esošām personām, tostarp vides aizstāvjiem, un viņu aizsardzība;

Grozījums Nr. 66

Direktīvas priekšlikums
21. pants – 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

2. Šā panta 1. punktā minētajos statistikas datos ietver vismaz šādu informāciju:
- (a) paziņoto ar noziegumiem pret vidi saistīto lietu skaits;
 - (b) izmeklēto ar noziegumiem pret vidi saistīto lietu skaits;
 - (c) noziegumu pret vidi kriminālizmeklēšanas **vidējais ilgums**;
 - (d) notiesājošo spriedumu skaits par noziegumiem pret vidi;
 - (e) to fizisko personu skaits, kas notiesātas un sodītas par noziegumiem pret vidi;
 - (f) to juridisko personu skaits, kurām piemērotas sankcijas par **noziegumiem** pret vidi vai līdzvērtīgiem **noziedzīgiem** nodarījumiem;
 - (g) noraidīto tiesas lietu skaits saistībā ar noziegumiem pret vidi;
 - (h) par noziegumiem pret vidi piemēroto sankciju veidi un apmēri, tostarp atbilstoši noziedzīgo nodarījumu pret vidi kategorijām saskaņā ar 3. pantu.

Grozījums

2. Šā panta 1. punktā minētajos statistikas datos ietver vismaz šādu informāciju:
- (a) paziņoto ar noziegumiem pret vidi saistīto lietu skaits;
 - (b) izmeklēto ar noziegumiem pret vidi saistīto lietu skaits;
 - (c) **vidējais tiesvedības ilgums no** noziegumu pret vidi kriminālizmeklēšanas **sākuma līdz sprieduma pasludināšanai un tā izpildei**;
 - (d) notiesājošo spriedumu skaits par noziegumiem pret vidi;
 - (e) to fizisko personu skaits, kas notiesātas un sodītas par noziegumiem pret vidi;
 - (f) to juridisko personu skaits, kurām **ir** piemērotas sankcijas par **noziedzīgiem nodarījumiem** pret vidi vai līdzvērtīgiem nodarījumiem, **un tas, vai nodarījuma izdarītājs bija organizēta noziedzīga grupa jeb tas ir ir rīkojies šādas grupas ietvaros**;
 - (g) noraidīto tiesas lietu skaits saistībā ar noziegumiem pret vidi;
 - (h) par noziegumiem pret vidi piemēroto sankciju veidi un apmēri, tostarp atbilstoši noziedzīgo nodarījumu pret vidi kategorijām saskaņā ar 3. pantu;
 - (ha) **starptautisku noziedzīgu nodarījumu pret vidi gadījumu skaits, sadalīts to valstu griezumā, kurās pārkāpums pret vidi ir izdarīts**;
 - (hb) **dati par ieņēmumiem no noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi, kas provizoriski ir konfiscēti vai iesaldēti un visbeidzot atsavināti**;
 - (hc) **tas, vai noziedzīgi nodarījumi pret vidi ir uzskatāmi par nelikumīgi iegūti**

*līdzekļu legalizācijas predikatīviem
nodarījumiem;*

*(hd) cietušo skaits, tostarp cietušo
grupu vai vietējo kopienu skaits, cita
starpā sadalīts dzimuma, vecuma, etniskās
piederības un izcelsmes valsts griezumā;*

*(he) ietekmes uz vidi, cilvēkiem un
vietējām kopienām veids.*

ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS PROCEDŪRA

Virsraksts	Noteikumi par vides krimināltiesisko aizsardzību un Direktīvas 2008/99/EK aizstāšana
Atsauces	COM(2021)0851 – C9-0466/2021 – 2021/0422(COD)
Atbildīgā komiteja Datums, kad paziņoja plenārsēdē	JURI 27.1.2022
Atzinumu sniedza Datums, kad paziņoja plenārsēdē	DEVE 24.3.2022
Atzinuma sagatavotājs(-a) Iecelšanas datums	Caroline Roose 14.3.2022
Izskatīšana komitejā	30.8.2022
Pieņemšanas datums	30.11.2022
Galīgais balsojums	+ : 12 - : 10 0 : 0
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Barry Andrews, Eric Andrieu, Hildegard Bentele, Udo Bullmann, Antoni Comín i Oliveres, Charles Goerens, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino, Janina Ochojska, Michèle Rivasi, Christian Sagartz, Eleni Stavrou, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Alessandra Basso, Marlene Mortler, Caroline Roose
Aizstājēji (209. panta 7. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Virginie Joron, Joachim Kuhs, Aušra Maldeikienė

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA**

12	+
NI Renew S&D The Left Verts/ALE	Antoni Comín i Oliveres Barry Andrews, Charles Goerens Eric Andrieu, Udo Bullmann, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino Miguel Urbán Crespo Pierrette Herzberger-Fofana, Michèle Rivasi, Caroline Roose
10	-
ID PPE	Alessandra Basso, Virginie Joron, Joachim Kuhs Hildegard Bentele, Aušra Maldeikienė, Marlene Mortler, Janina Ochojska, Christian Sagartz, Eleni Stavrou, Tomas Tobé
0	0

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas